

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Angleška obramba na Daljnem vzhodu

V Singapuru je bilo ustanovljeno posebno vrhovno poveljstvo angleške vojske za Daljni vzhod, kamor so že poslana vojaška ojačenja — Naloge novega vrhovnega poveljnika

LONDON, 14. nov. s. (Reuter). V posebnem komuniqueju je bilo ponoči objavljeno, da je bilo s sedežem v Singapuru ustanovljeno posebno vrhovno poveljstvo angleške vojske za Daljni vzhod. Istočasno je bilo objavljeno, da so bila na Daljni vzhod že poslana močna ojačenja angleške vojske.

Za vrhovnega poveljnika vojske na Daljnem vzhodu je imenovan letalski maršal sir Robert Brook-Pappon. Pod njegovim vrhovnim poveljstvom bodo vse enice angleške vojske v Malaji, Birni in Hongkongu. Prav tako bo podrejen vrhovnemu poveljniku posebni šef angleškega letalstva na Daljnem vzhodu in poveljnik angleških čet v Singapuru.

Uradno poročilo pravi, da bo novo vojaško poveljstvo na Daljnem vzhodu tako organiziralo angleško vojsko, da bo mogla braniti Anglijo na Daljnem vzhodu ene položaje, za katere je odgovorna, ter da bo mogoče obrambo posameznih postojank primerno koordinirati. Novi vrhovni poveljnik vojske na Daljnem vzhodu bo imel tudi naloge, da vzdržuje ozke stike s poveljniki angleške vojske na Kitajskem. V Vzhodni Indiji in v Indiji. Nadalje bo pooblaščen, da vzdržuje ozke stike z vlada Birme in drugih sosednjih angleških kolonij, kakor tudi z vlada Avstralije in Novega Zelandca glede vseh vprašanj, ki se tičejo skupne obrambe. Vrhovni poveljnik

se bo direktno posvetoval tudi z vlada onih prijateljskih držav, ki so zainteresirane na položaju na Daljnem vzhodu. Maršal Brook-Pappon bo pridružen posebni štab častnikov vseh vrst orožja pod šefom štaba generalom Deweyem.

Novi poveljnik angleške vojske na Daljnem vzhodu sir Robert Brook-Pappon je prvotno služil v kopni vojski in je šele pozneje prešel v letalsko stroko. Leta 1917 je bil imenovan za guvernerja Kenije, lani pa je postal šef angleške letalske misije v Kanadi. Pozneje je bil poslan v Južno Afriko, da prouči možnost ustanovitve večbališča za angleške letalce. Kakor poročajo, bo maršal Brook-Pappon mesto poveljnika na Daljnem vzhodu v Singapuru nastopil v najkrajšem času.

Rooseveltova izjava

WASHINGTON, 14. nov. AA. (Reuter). Predsednik Roosevelt je objavil izjavo, v kateri se zahvaljuje za mnogostevilne čestitke ob priliki njegove ponovne izvolitve. V izjavi pravi, da je trdno odločen sodelovati z vsemi tistimi, ki imajo pravi amerikanizem nad vse. Roosevelt je zlasti omenil tiste, ki so glasovali proti njemu in je poudaril, da bodo v vseh važnih stvareh ohranili narodno edinstvo.

WASHINGTON, 14. nov. AA. (Stefani). Predsednik Roosevelt je odpotoval na jahti »Potomac« na krajiše križarjenje, ki bo trajalo 4 dni. Objavili so, da bo Roosevelt

med tem časom proučil razna važna in aktualna vprašanja zunanje politike.

Pospešen gradbeni program ameriške vojne mornarice

WASHINGTON, 14. nov. s. (Ass. Press.). Mornariški minister Knox je izjavil sinoči, da bo ameriška vojna mornarica že leta 1941 dobila 26 novih ladij, med njimi dve oklopnici in eno matično ladjo za letala.

Proti tuji propagandi v Ameriki

WASHINGTON, 14. nov. s. (Ass. Press.). Predsednik parlamentarnega odbora za proučevanje tuje propagande Dyes je sporočil včeraj, da bo odbor že prihodnji teden pričel proučevati udeleževanje nemških in italijanskih konzulatov v Zedinjenih državah.

Ameriške »leteče trdnjave« za Anglijo

WASHINGTON, 14. nov. s. (Reuter). Poročajo, da bodo Zedinjene države še pred božičem izročile Angliji 40 ogromnih bombnikov, tako zvanih »letečih trdnjav«. V drugi polovici meseca decembra bo izročenih na račun Anglije še okrog sto takih bombnikov.

Japonski kronski svet

TOKIO, 14. nov. s. (Tass). Agencija Domej javlja, da se je včeraj v cesarskem dvorcu sestajali japonski kronski svet, ki se je bavil z vprašanji japonsko-kitajskega konflikta. Na kronskem svetu so bili navzoči cesar Hirohito, predsednik vlade, finančni in vojni minister šefa štaba vojske in mornarice, kakor tudi druge vodilne vojaške in politične osebnosti. O vseh vprašanjih je bil dosežen popoln sporazum.

Reorganizacija v japonskem zunanjem ministrstvu

TOKIO, 14. nov. AA. (DNB). V zunanjem ministrstvu so izvršili reorganizacijo. Ustanovili so dva nova oddelka, od katerih eden bo pristojen za vprašanje Nizozemske Indije, Filipinov, Avstralije, Novega Zelandca, angleških otokov v Tihem oceanu in Južnem ledenem morju, dočim bo drugi pristojen za vprašanja Tailanda, Birme, francoske Indokine, Malajskih držav severnega Bornea in francoskih posesti v Tihem oceanu.

Nizozemska nafta za Japonsko

BATAVIA, 14. nov. s. (Tass). Med zastopniki japonske družbe Micui in nizozemske družbe Dutch Standard Oil Co. je bil podpisan sporazum, na podlagi katerega

rega bo nizozemska družba letno dobavila japonski družbi iz Nizozemske vzhodne Indije 1,800.000 ton nafte. Pri podpisu sporazuma je bil navzoč tudi uradni predstavnik nizozemskih oblasti.

Japonska kupuje baker v Čileju

NEW YORK, 14. nov. AA. (Tass). Po poročilih »Associated Pressa« je notranji minister republike Čile izjavil, da Japonska kupuje normalne količine bakra v Čileju. Agencija pa poudarja, da po izbruhu evropske vojne Japonska kupuje v Čileju velike količine bakra.

Kitajski vojni uspehi

CUNGKING, 14. nov. s. (Tass). Po zasebi Naninga, kitajske čete v južnokitajski provinci Kwangci še nadalje napredujejo. Predvsem prodira kitajska vojska po cestah iz Naninga. Dne 11. novembra so prvič odkar je Naning zopet v kitajskih rokah, japonska letala bombardirala mesto. Bombe niso povzročile posebne škode, padle so večinoma v reko.

V južnozapravnem delu province Kwantung so dosegli Kitajci nove uspehe. Japonske izgube znašajo okoli 1000 mož, vendar so imeli tudi Kitajci precej izgub.

V srednji Kitajski so v teku lokalni boji. Več oddelkov marionetne vlade Vangčingveja je prešlo na kitajsko stran.

Zaključni razgovori v Berlinu

Poldrugourni Hitlerjev razgovor z Molotovom med štirimi očmi — V Berlinu napovedujejo, da bo v prihodnjih dneh prišlo do prese-
nečenja v stališču Turčije

BERLIN, 14. nov. i. (DNB). Zunanji minister Ribbentrop je imel sinoči z predsednikom Sovjetske unije Molotovom večurni zaključni razgovor.

BERLIN, 14. nov. i. Včeraj dopoldne se je sestel predsednik sovjetske vlade in zunanji minister Molotov z maršalom Göringom, s katerim je imel daljši razgovor, nato pa je imel sestanek z Rudolfom Hessom. Ob 14. je priredil Hitler na svojem stanovanju v stari nemški kancelarski palači kosilo Molotovu na čast. Po kosilu, ki so se ga udeležili odlični diplomatski predstavniki z obeh strani, je Hitler imel v svojem stanovanju drugo konferenco z Molotovom.

BERLIN, 14. nov. s. (Tass). Predsednik sveta komisarjev in komisar za zunanje zadeve Molotov je včeraj ob 10 dopoldne napravil obisk pri rajsmaršalu Göringu. Takoj nato je Molotov posetil namestnika vodje Rudolfa Hessa.

Intimen razgovor

BERLIN, 14. nov. e. Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je razgovor med Molotovom in Hitlerjem trajal tri in pol ure. Poseben pomen pripisujejo dejstvu, da je ta razgovor trajal prvi dve uri v navzočnosti Ribbentropa in Dekanozova, nato pa je poldrugo uro trajal razgovor med Hitlerjem in Molotovom med štirimi očmi.

Seveda se še ne more nicesar reči, kakšna vprašanja so se v tem drugem delu razgovora razpravljala. Vsekakor pa je ta oseba in neposredna izmena misli morala biti zelo velikega pomena, če se upošteva, da je zaradi tega razgovora prišel Molotov celo uro pozneje na svečan sprejem, ki je bil njemu na čast prirejen v hotelu »Kaiserhof«. Morda bi se dali izvajati neki sklepi o rezultatih tega razgovora med štirimi očmi iz dejstva, da je prišel Molotov na sprejem z zadovoljnim obrazom in zelo dobro razpoložen.

Papenova misija

BERLIN, 14. nov. e. Kakor znano se mu di nemški veleposlanik v Ankari Papen še vedno v Berlinu. Dasi vzrok njegove navzočnosti v Berlinu ne morejo prav tolažiti, izjavljajo z nemške službene strani ob tej priliki samo to, da nemški diplomat v Berlinu ostal zaradi informacij glede razgovorov o vprašanjih, ki spadajo v delokrog njegovega veleposlaniškega delovanja.

Nekateri znaki dovoljujejo mnenje, da gre tu za vprašanja, ki se tičejo nadaljnjega zadržanja Turčije. Zelo verjetno se zdi, da bosta državi osi Rim—Berlin hkrati s Sovjetsko unijo vztrajali na tem, da Turčija sprejme njihove predloge brez vojnih komplikacij. V vsakem primeru bodo prihodnji dnevi že prinesli nekatera prese-
nečenja glede nadaljnjega zadržanja Turčije.

Dasi so berlinski razgovori tako rekoč že končani in ves svet pričakuje njihove posledice, pomeni izmena misli v Berlinu, da se lahko kljub tajnosti, v katero je vse zavito, deli na tri poglavja:

1. na razširjenje baze nemško-ruskega gospodarskega sodelovanja;

2. na principiarno razmejitve življenjskega prostora štirih velesil in

3. na vztrajanja Berlina in Moskve, da se Turčija čimprej izjavi.

Ameriška ugibanja

NEW YORK, 14. nov. s. (Ass. Press.). Po informacijah, ki prihajajo iz Berlina, se

zdi, da se za številnimi razgovori ruskega ministrskega predsednika Molotova z nemškimi državniki pripravlja objava novega nemško-ruskega sporazuma na širši osnovi, ki naj bi bil prikazan kot velik nemški diplomatski uspeh. Najbrž gre pri tem za sporazum tudi z Japonsko in Italijo in morda tudi za razdelitev sfer med vsemi

Grki pričakujejo novega napada

Italijanske čete se pospešeno pripravljajo na novo ofenzivo — Letalsko delovanje na severni fronti — Po angleških informacijah so Grki prispeli do reke Kalamas

Z jugoslovensko-grške meje, 14. nov. e. V teku včerajšnjega dne na severni fronti ni prišlo do nobenih sprememb. Italijanska in grška vojska sta utrjeni na svojih položajih. Italijani pripravljajo ofenzivo, Grki pa pričakujejo napada. Kakor kaže, so Grki malo pozno izvedeli, da Italijani na tem delu fronte pripravljajo ofenzivo. Edino tako se lahko tolažijo njihova počasnost glede koncentracije čet. Odkar pa so Grki pričeli izvajati koncentracijo na cesti Kostur-Lerin, jih je italijansko letalstvo zlasti podnevi močno oviralo. Zato Grki pošiljajo svoje čete v te kraje ponoči. Seveda gre to zelo počasi, ker so ceste slabe in nevarne.

Iz dosedanjih rezultatov na vzhodnem bojišču se vidi, da je imelo italijansko letalstvo važno vlogo. Ker je znatno močnejše od grškega, se mu ni posrečilo samo ovirati prihoda grških čet na položaje, tem več tudi onemogočiti oskrbovanje grških čet na sektorju pri Biglištu. Delovanje grškega letalstva s sodelovanjem angleških bombnikov na tem odseku ni bilo veliko. Na tem malem odseku grška in angleška letala niso mogla doseči velikega uspeha.

Po vesteh iz Korice se Italijani pospešeno pripravljajo za napredovanje. Mnogo prebivalstva iz Korice je bilo evakuiranega. Včeraj so se izvedle drobne, o delovanju italijanskega in grškega letalstva na severni fronti. Predvčeršnjim okrog 15. so trije italijanski bombniki iz višine 3000 m bombardirali most ob Male Presne proti Kosturu. Most je oddaljen od naše meje 4 km. Italijani so vrzeli 20 do 30 bomb. Z naše meje se je jasno videlo kako so se dvignili veliki stolni vode, visoki 30 do 40 m. Detonacije so bile tako močne, da so se tresle hiše v Ohridu. Strugi in Debru. Angleška in grška letala so bombardirala Lubražde nasproti Ohrida in most na reki Jumi.

ATENE, 14. nov. s. (Reuter). Po informacijah iz grških uradnih krogov grške čete v Pindu še nadalje napredujejo in očistujejo v vzhodni smeri teren od sovražnih oddelkov. Tudi na levem krilu fronte Grki napredujejo. Po angleških informacijah so ponekod Grki že prispeli do reke Kalamas. Pričakovati je nadaljnje grške aktivnosti v tej smeri. Pri Korici je položaj slejkoprej nespremenjen. Grki tu še

vedno drže postojanke, ki so jih osvojili na albanskem ozemlju.

Včeraj je prispel v Atene z bojišča transport 500 italijanskih vojni ujetnikov. Pričakujejo nadaljnjih transportov.

Grško vojno posočilo

ATENE, 14. nov. s. (Reuter). Grški generalni štab javlja v svojem 18. vojnem poročilu:

Po uspešnih napadih naše vojske in po ostri borbi so zavzele naše čete v območju Pinda novo skupino vrhov na albanskem ozemlju.

Grška letala so izvedla včeraj uspešen napad na letališče v Korici. Večje število sovražnih letal na tleh je bilo uničenih in neka velika zgradba je bila razstreljena. Eno izmed italijanskih lovskih letal, ki so se zapletla v borbo z grškimi letali, je bilo sestreljeno. Grški bombniki so bombardirali tudi italijanska vojaška taborišča.

Italijanska letala so izvedla nekaj napadov na mesta in vasi na dveh zapadno grških otokih in v notranjosti Grčije. V nobeni izmed napadenih točk ni vojaških objektov. Napadi so povzročili nekaj človeških žrtev.

ATENE, 14. nov. s. (Reuter). Po neuradnih poročilih so grški bombniki včeraj bombardirali italijansko letališče v Argirokastu v Albaniji. 15 italijanskih letal na tleh je bilo uničenih.

Poročilo poveljstva angleškega letalstva

ATENE, 14. nov. s. (Reuter). Poveljstvo angleškega letalstva v Grčiji javlja: V torek zvečer so angleški bombniki za dolge polete napadli italijansko pristanišče Bari. Bombe so direktno zadele več bencinskih rafinerij. Nastali so veliki požari, ki so bili iz letal na povratku še daleč vidni.

Pri napadu na Valono v torek so zadele bombe med drugim neko bencinsko skladišče. Nadalje je bila bombardirana skupina italijanskih motornih vozil. V strmo glave mpetu so napadla angleška letala tudi letališča pri Valoni in neko veliko sovražno ladjo južnozapravno Valone. Ko so angleška letala v torek znova bombardirala Drač, so ugotovila, da požari, ki so bili povzročeni pri napadu

štirimi velesilami. Da se vrše pogajanja v Berlinu tudi glede Japonske, je razvidno iz dejstva, da je svetnik japonskega veleposlaništva v Moskvi Niši že v ponedeljek odpotoval v Berlin.

Saradzoglov ekspozice

CARIGRAD, 14. nov. e. Pred začetkom delovanja turške veike narodne skupščine, se je včeraj sestala skupina narodne republikanske stranke in je zunanji minister Saradzoglu podal obširen ekspozice o mednarodnih dogodkih za časa skupščinskega odmoru. V svojem ekspoziciju, ki je trajal dve uri, je minister Saradzoglu prav posebno razložil vsa vprašanja, ki v prvi vrsti zanimajo Turčijo. Glede politične linije, ki jo sedaj zavzema Turčija, je bil njegov govor večinoma v okviru nedavnega govora predsednika republike Izmet Inenija.

Reden potniški promet z Grčijo

DJEVDJELIJA, 14. nov. e. Včeraj se je na jugoslovensko-grški meji ves dan slišalo močno topniško streljanje. Kmetje iz okolice pripovedujejo, da so vso noč slišali detonacijo bomb z grškega ozemlja. Italijani včeraj niso bombardirali proge Djevdjelija-Solun. Most na Vardaru je še vedno nepoškodovan, dasi so ga večkrat bombardirali.

Od včeraj je potniški promet z Grčijo popolnoma reden. Iz Grčije prihajata vsak dan dva vlaka z večjim številom potnikov, večinoma tujcev, ki so dobili dovoljenja, da zapuste Grčijo. Iz Jugoslavije nihče ne potuje v Grčijo. Edini potniki so diplomatski kurirji tujih držav. V bodoče bo potovanje še bolj omejeno, ker je grška vlada objavila, da lahko v Grčijo pridejo samo oni, ki imajo poleg obveznega potnega lista še posebno dovoljenje grškega zunanjega ministrstva. S tem dovoljenjem pa lahko potujejo samo do Soluna.

Včeraj je bil objavljen ukaz o mobilizaciji podoficerjev grške mornarice, razreda 1910. Po najnovejši statistiki, ki jo je objavil grški tisk za prvih 11 dni vojne, je bilo v vsej Grčiji 316 mrtvih, 810 ranjenih, porušenih pa je bilo 282 poslonj, največ v Solunu. Vsi grški listi napovedujejo prihod večjega števila angleških ladij, zlasti nosilcev letal v grške vode. Grški tisk z največjim optimizmom komentira italijansko-grški spopad in poziva narod, naj bo složen in naj veruje v zmago svojega orožja.

Po napadu pred Tarantom

Nove angleške podrobnosti o napadu, ki ga v Londonu proslavljajo kot velik uspeh angleškega mornariškega letalstva

London, 14. nov. s. (Reuter). O napadu angleških mornariških letal na italijansko vojno mornarico pred Tarantom poročajo nove podrobnosti. Napad je bil izveden z nosilcev letal Eagle in Illustrious. Letala so priletela nad Tarant v jasni mesečni noči in so kljub močni protiletalski obrambi z matematično točnostjo metala bombe na odredene cilje.

London, 14. nov. s. (Reuter). Vsi današnji listi prinašajo vest o uspešnem napadu na italijansko vojno brodovje pred Tarantom na vodilnem mestu. Večina posveča dogodku tudi uvodnike.

»News Chronicle« piše, da lahko prvič po več tednih sedaj zopet zvone »zvonomi zmage« v Angliji. Angleško sredozemsko brodovje je prizadelo prvi resni udarec italijanskemu brodovju. Ker italijanska mornarica doslej ni prišla iz svojih luk, so jo angleška mornariška letala tam položila. List pravi, da je napad na Tarant največji uspeh, kar jih je doslej doseglo angleško mornariško letalstvo. Ta uspeh pa bo obenem prispil k molku vse kritike, ki so nasprotovale, da bi tvorilo angleško mornariško letalstvo samostojno enoto.

Tudi vsi »snočni« in današnji ameriški listi prinašajo vest o napadu na Tarant pod ogromnimi naslovi na prvi strani. Enako je izzvala vest o napadu veliko zadovoljstvo v Atenah.

Rim, 14. nov. i. (Stefani). Glede na službeni komunique angleške admiraltete objavlja agencija Stefani, da je bilo izdano poročilo o napadu na Tarant v italijan-

skem službenem okomuniqueju z dne 12. novembra. Res je, da je bila ena večja vojna ladjad precej hudo poškodovana, vse ostalo, kar širijo Angleži, pa spada v fantazijo.

Letalske operacije na Bližnjem vzhodu

Kairo, 14. nov. s. (Reuter). Uradno javlja, da so v torek zvečer sovražna letala dvakrat napadla Aleksandrijo. Vrhnenih je bilo več bomb. Napad ni povzročil človeških žrtev in materialna škoda je neznatna. Snoči so sovražna letala podvzela nov napad na Aleksandrijo. Protiletalska obramba pa je sovražna letala preganala, preden so dosegla mesto.

Kairo, 14. nov. s. (Reuter). Snočni komunique poveljstva angleškega letalstva na Bližnjem vzhodu javlja: Angleški bombniki so bombardirali oporišče italijanskih hidroplanov v Bahadaru ob Tanskem jezeru v Abesiniji. En sovražni hidroplan je bil uničen. Nadalje je bilo napadeno letališče v Azoze v bližini Tanskega jezera. V Rdečem morju so angleški bombniki bombardirali vojaške objekte na otočju Haniš. Istotam je bila z bombami in strojniškim ognjem napadena neka sovražna ladjad.

KAIRO, 14. nov. AA. (Reuter). Vrhovno poveljstvo britanskih oboroženih sil v Egiptu poroča: Položaj na vseh frontah nespremenjen.

Curib. 14. novembra. Beograd 10.—, Pariz 9.75, London 17.10, New York 431.—, Milan 22.775, Madrid 40.—, Berlin 172.50.

Smeh in odlično razpoloženje pri sijajni filmski veseloligri
THEO LINGEN — GUSTAV FRÖHLICH
MARIA ANDERGAST

KORAJŽA VELJA!! KINO MATICA — Tel. 22-41
 Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
 Povest o bogati dedinji, ki je na vsak način hotela priti v najboljšo družbo...
 Smehni zapletljivi!!...

Casopisna kritika in vsi obiskovalci
 soglasno priznavajo, da je film
 Obenem predvajamo domači film: **ODKRITJE SPOMENIKA KRALJU ALEKSANDRU I. V LJUBLJANI**
 Oba sporeda danes neprekinjeno zadnjikrat! — Predstave ob 16., 19. in 21.15 uri!

VDOVA dovršeno umetniško delo! — V glavnih vlogah: EMMA GRAMATICA, ISA POLA, RUGGERO RUGGERI in drugi!
KINO SLOGA — TEL. 27-30
 V glavni vlogi BOB BAKER — smeli cowboyski junak in pevec.

Danes ob 16., 19. in 21. uri!
KINO SLOGA — TEL. 27-30
 V glavni vlogi BOB BAKER — smeli cowboyski junak in pevec.

Angleški bombniki nad Berlinom

Bombardirali so le vojaške objekte v predmestjih v času recepcije na čast Molotovu

LONDON, 14. nov. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja: Angleški bombniki so preteklo noč napadli več objektov v Nemčiji, med njimi tudi nekaj v Berlinu.

LONDON, 14. nov. s. Reuter izve, da so angleški bombniki preteklo noč v Berlinu bombardirali samo predmestja, kjer so vojaški objekti. Na središču mesta angleška letala niso metala bombe.

BERLIN, 14. nov. i. Angleška letala so ponoči zopet skušala prodreti nad nemško prestolnico. Protiletalska obramba pa je bila tako močna, da letala niso mogla do osrčja mesta in so vrgla svoje bombe v predmestjih, kjer je nastalo več požarov na področjih, ki so bili pa naglo pogaseni. Posebne škode bombardiranje ni povzročilo.

NEW YORK, 14. nov. s. (United Press). Kakor poročajo iz Berlina, je bil v nemški prestolnici sinoči letalski alarm. Angleška letala so bila opažena nad mestom in so metala bombe na predmestja. Alarm je bil dan že zgodaj zvečer in je trajal do 2.20 zjutraj. V času ko so sirene dale znak za nevarnost letalskega napada, se je ravno vršila recepcija na čast Molotovu v ruskem poslanstvu. Recepcija ni bila prekinjena. Molotov sam je ostal ves čas med letalskim alarmom v poslopju poslanstva.

Dругod v Berlinu so bile zaradi letalskega napada med drugim prekinjene vse kinematografske predstave. Občinstvo je bilo pozvano, da se zateče v zaklonišča.

Mirna noč v Londonu

Zmanjšan obseg nemške letalske aktivnosti nad Anglijo

LONDON, 14. nov. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo javljata v svojem današnjem jutranjem komunikatu:

Preteklo noč je bilo nad Anglijo le malo sovražne letalske aktivnosti. Bombe so bile vržene na eno okrožje v Londonu in na nekaj točk v vzhodni in južnovzhodni Angliji. Samo v vzhodni Angliji in v Londonu je bilo nekaj hiš pri napadu poškodovanih, drugod je povzročena škoda majhna. Manjše število oseb je bilo pri teh napadih ranjenih.

LONDON, 14. nov. s. (Reuter). Po poročilih novinarskih agencij je imela sovražna letalska aktivnost nad Anglijo preteklo noč zelo majhen obseg. Letalski alarm v Londonu se je sicer pričel že zelo zgodaj zvečer, toda že pred polnočjo je bil dan zrak, da je nevarnost minila. Kmalu po začetku alarma so bila nad predmestji Londona opažena sovražna letala, toda protiletalsko topništvo je napadalce pregnalo. Edino na en londonski okraj je bilo

vrženih manjše število bomb. Pozneje je imel London eno svojih najmirnejših noči v zadnjih tednih.

Sovražna letala so bila opažena ponoči tudi nad severovzhodno obalo Anglije in nad vzhodno škotsko obalo. Letala pa so prodrla samo do obale in nikjer ne dalje v notranjost. Ob vzhodni škotski obali so sovražna letala sinoči napadla skupino ladij, toda napad je bil odbit. Kolikor je doslej znano, ni bila nobena ladja zadeta od bomb. Ena sovražna letala je bilo sestreljeno.

LONDON, 14. nov. AA. (Reuter). Včeraj je prišlo do bitk med nemškimi in angleškimi letali nad Rokavskim prelivom. Večje škode ni bilo. Delovanje sovražnega letalstva nad Anglijo včeraj ni bilo veliko. Med bombardiranjem Londona je bila poškodovana tudi neka cerkev na Trafalgar-skem trgu. V kripti cerkve je bilo tedaj okoli 600 oseb, vendar pa ni bil nihče ranjen.

Anglija si pridržuje vse pravice v Tangerju

Angleškemu protestu zaradi španske akcije se je pridružila večina držav, ki imajo interes v Tangerju

LONDON, 14. nov. AA. (Reuter). Na včerajšnji seji spodbegla doma je pomočnik zunanjega ministra Butler odgovoril na vprašanje v zvezi z akcijo, ki jo je nedavno podvzela španska vlada v Tangerju in izjavil, da je angleška vlada jasno sporočila španski vladi, da pripisuje velik pomen nevtralnosti mednarodne cone v Tangerju in da je angleška vlada protestirala zaradi akcije Španije v Tangerju. Butler je izjavil:

Ambasador Velike Britanije v Madridu je bil pooblaščen 5. novembra, da vloži formalni protest zaradi te španske akcije, ki so jo začeli brez predhodnega posve-

tovanja z ostalimi zainteresiranimi vlada-mi in da na podlagi mednarodne pogodbe od leta 1923. in 1928. o ureditvi mednarodne uprave in nevtralnosti cone v Tangerju obdrži vse pravice angleške vlade glede tega vprašanja. Zvedelo se je, da je večina ostalih držav, ki imajo interes v Tangerju, tudi vložila protest pri španski vladi. Angleškemu ambasadorju je naloženo, da špansko vlado opozori, da angleška vlada polaga velik pomen na nevtralnost te cone.

Butler je na koncu rekel, da je spodnji dom lahko prepričan, da se v polni meri skrbi o pomenu teh vprašanj.

Laval ponovno v Parizu

LYON, 14. nov. e. (Havas). »Temps« po-roča, da je podpredsednik vlade in zunanji minister Laval po dvodnevnih razgovorih z maršalom Pétainom in ostalimi ministri včeraj spet odpoval v Pariz.

Antonescu pride danes v Rim

TRST, 14. nov. e. Upravitelj države in predsednik vlade general Antonescu je prispel sredi ob 22.50 na območno postajo v Postojno, kjer so ga sprejeli višji uradniki zunanjega ministrstva. Prav tako je bil navzoč rumunski poslanik pri Kvirinatu. General Antonescu je nadaljeval svoje potovanje v Rim.

Odgojen vpoklic rumunskih rezervistov

BUKAREŠTA, 14. nov. s. (Reuter). Rumunski rezervisti, ki bi bili morali te dni nastopiti vojaško službo, so bili obveščeni, naj se javijo v vojašnicah šele v marcu. Smatrajo, da jim je bil dovoljen odlog vojaške službe zato, ker so bile mnoge rumunske vojašnice ob potresu poškodovane.

Švedsko oboroževanje na morju

STOCKHOLM, 14. nov. AA. (DNB). List »Afton Bladet« javlja, da je bil parlament predložen predlog, v katerem se zahteva kredit 100 milijonov kron za zgraditev lahkih križark. Poleg tega naj bi se zgradilo nekaj rušilcev in podmornic, za kar se zahteva kredit 41 milijonov kron. Za dograditev lahkih križark je določen rok dve in pol leta.

Izgon angleške novinarke iz Bolgarije

SOFIJA, 14. nov. e. Dopisnica »Daily Expressa« ga. Claire Hellingworth, ki je nedavno prišla iz Rumunije in je dobila dovoljenje, da potuje po Bolgariji, je bila izgnana zaradi netočnega poročanja.

Angleške lokomotive za Turčijo

CARIGRAD, 14. nov. e. (Reuter). Anglija bo odstopila Turčiji 22 lokomotiv s 600 vagoni, ki jih je popreje naročila Francija.

Gandhijeva lista

BOMBAY, 14. nov. AA. (Reuter). Kakor se je izvedelo, je Gandhi obvestil indijskega podkralja, da je sestavil listo, na kateri je čez 15.000 članov kongresistične stranke, ki bodo tvegali zapor zaradi državljanke neposlušnosti. Na tej listi so vsi bivši predsedniki vlad in ministri, ki pripadajo kongresistični stranki ter druge znane osebe.

Prošnja poštni in železniški upravi

Ljubljana, 14. novembra
 V zadnjem času se čedalje bolj množe pritožbe zaradi nerednega dostavljanja našega lista in sicer tako po poštni, kakor po železniški upravi. V prejšnjem mesecu se je zgodilo kar trikrat, da je železniški oziroma poštni uslužbenec, ki spremlja vlak št. 916 proti Jesenicam, izjavil na Slovenskem Javorniku, da zavaja z izdavi našega lista za javniški naročnik, ki je opremljen z rdečim listkom kot znakom, da mora biti izročen na postaji, sploh nima. Ko se je naš raznašalec na koleso od-peljal za vlakom na Jesenice, je pa tam že na postaji lepo v redu dobil zavoji za Slovenski Javornik, kar je najzgovornejši dokaz, da ga poštni oziroma železniški uslužbenec nalašč ali po nemarnosti ni hotel izročiti že na namembni postaji, ampak ga je odpeljal s seboj naprej. Ker se takšni primeri po večini pojavljajo pri istih ambulantnih sprevoznikih, ni pretirana trditve, da je takšna nagajivost storjena namenoma.

Podobni primeri kričevanja nereda se pojavljajo tudi na ljubljanski glavni ali pa na kranjski pošti. Zavoji z izdavi našega lista za naše naročnike v Strážu pri Kranju odpravljajo naš ekspedit potom glavne pošte v Ljubljani in je zmeraj opremljen z rdečim listkom kot znakom, da ga mora ambulantni sprevoznik izročiti na postaji v Kranju. Ni nam znano, po čigavi malomarnosti prihaja ta zavoj v Kranj v poštni vreči oziroma posebej na osto ko bi vsak poštni uslužbenec moral vedeti, da se morajo odpravljati pošiljke z rdečim listkom izven poštne vrste. Zaradi takšne kričevke malomarnosti prejemamo naša raznašalka za Straziške izdave našega lista za tamonjne naročnike šele naslednji dan na

kranjski pošti, namestu da bi jih dobila že istega dne na kranjski postaji. 25 km od Ljubljane oddaljeni industrijski kraj Strazišče prejema torej »Slovenski Narod« šele naslednji dan, ko ga imajo v rokah že vsi naši naročniki celo v Beogradu.

Poštna in železniška uprava morata pač poskrbeti, da bodo takšni kričevji primeri nereda enkrat za vselej prenehali in da se naši upravi ne bo neprestano izgovarjala poštna uprava na železniško, železniška pa na pošto. Kako je urejeno odpravljanje pošilk po pošti oziroma železnici, se nas ne tiče, zelo pa se nas tiče nered, ki nam poleg drugih nevednosti povzroča tudi veliko gnetno škodo.

Prepričani smo, da bodo po tej naši ponovni prošnji vzroki nereda enkrat za vselej odstranjeni.

Tombolo bi rada zadela — s sleparijo

Matija Jereb, ki je bil član zloglasne Salajeve vlomilske družbe, obsojen na 7 let robije

Ljubljana, 14. novembra
 Sleparija, s katero je hotela Jožefa zadeti tombolo, ni več originalna, saj so v zadnjih letih že številni goljufi poizkusili oslepariti srečo s sleparijo, tako da so našli na tombolske tablice ponarejene številke ali kako drugače. Originalen pa je bil obtoženik zagovor, ko se je včeraj zagovarjal pred malim kazenskim senatom. Jožefa je bila obtožena zaradi poizkušnje sleparije in zaradi ponarjanja listin, ker je na tomboli Rdečega križa dne 2. maja prilepila na svojo tablico ponarejene številke in je nekega Franceta poslala s ponarejeno tablico h komisiji, ki je delila srečnino lepe dobrote. Komisija je takoj ugotovila, da je tablica ponarejena. Jožefa je že doma izrezala iz starih tablic številke in je med tombolo nalepila na svojo tablico tiste, ki so bile izključene. Tako je lahko kar nenadoma »zadela tombolo«, a zaradi previdnosti tombolske komisije se ji le ni posrečilo priti na zvit način do dobrote.

Jožefa, ki je o njej zapisano v spisih, da je zasebnica, je priznala poizkus sleparije, saj ni mogla tajiti, ker so jo zasačili tako rekoč pri delu, zagovarjala se je pa, da ni videla v tem nič slabega, češ da je bilo v zadnjem času že mnogo takih goljufij. Seveda jih je bilo, je odgovoril predsednik senata, a vsi krivci so prejeli zaslužene kazni. Tudi Jožefa je bila obsojena, in sicer na mesec dni srogega zopora in na 120 din globe, toda pogojno za 4 leta zaradi številnih olajšilnih okoliščin in tudi kaznovana se ni bila nikoli.

TUDI JERESE SE BO POKORIL 7 LET
 Zadnji pajača Ignaca Salaja, zloglasnega vlomilca, ki je bil lani obsojen na 9 let robije in na 2letno pridržanje v zaporu po prestani kazni, Matija Jereb je bil včeraj obsojen na 7 let robije. Jerebu je obtožnica očitala, da se je družil s Salajem in z njim izvršil nekaj vlovov ter delal načrte za vlomilske pohode v Tuhijski dolini. Razen tega ima na vesti nekaj vlovov, ki jih je izvršil »na svojo roko«. Obtožen je bil zaradi vlovov v trgovino Stanka Novaka, kjer je bil zasačen, in v lo-

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Cetrtek, 14. novembra: Revizor. Red četrtek.
 Petek, 15. novembra: Skrivalnice. Red A.
 Sobota, 16. novembra: Lepa Vida. Izven.
 Nedelja, 17. novembra: ob 15. uri: Neopra-
 vičena ura. Izven. Znižane cene od 20
 din navzdol. Ob 20. uri: Cigani. Izven.

OPERA

Cetrtek, 14. novembra: Carmen. Red pre-mierski.
 Petek, 15. novembra: zaprto
 Sobota, 16. novembra: Traviata. Izven. Go-
 stopanje Vanje Leventove, bolgarske
 sopranistke

Gostovanje gospe Vanje Leventove, bol-garske sopranistke v Verdijevi Traviati. V soboto bo zopet gostovala Vanja Leven-tova kot Violetta. S to vlogo si je pridobila pri občinstvu in kritiki veliko priznanja. Zanimiva kreacija njene Violette, je pri-
 vlačna v pevskem in igralskem pogledu. Tenorsko partijo bo pel Franci, očeta Jan-ko. Predstava bo izven abonmaja v soboto.
 Plesni večer Marte Paulinove, mlade slo-
 venske plesalke, ki bi se moral vršiti v
 ponedeljek 18. t. m. je zaradi vpklica pia-nista prof. Pavla Šivica k vojakom, prelo-
 žen. Definitivni datum objavimo te dni.

skoraj polovica, to je 131 po ceni od 190 do 350 din. Navedene številke prodane ži-vine pričajo same o izrednem denarnem prometu, kar je bilo vidno tudi na kra-marskem sejmu, ki po živahnosti ni prav nič zaostajal. Opaziti je bilo, da so ljudje največ segali po obleki in obutvi, ki je ljudstvu nujno potrebna za bližajočo se zimo.

— Zvočni kino Bela Krajina. V soboto 16. t. m. ob 20. ter v nedeljo 17. t. m. ob 15. in 20. bo predvajal zanimiv film »Ali Baba«. V glavnih vlogah nastopata Edi Cantor in June Lang.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Cetrtek, 14. novembra: Jozafat
DANASNJE PRIREDITVE
 Kino Matica: Korajža velja
 Kino Sloga: Opasne steze
 Kino Union: Vdova
 Kino Moste: Zeni moraš oprostiti
 Razstava Kluba neodvisnih v Jakopiče-
 vem paviljonu odprta od 9. do 18.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trn-
 koczy ded., Mestni trg 4.

Odsek za uravnavano kmet. gospodarstvo

Ljubljana, 14. novembra.
 Ministrstvo za kmetištvo je sporazum-no z gospod. ministrom za notranje po-sle izdalo na osnovi § 20. zakona o banki upravi dne 4. jan. 1940 pod D št. 122/I K odlok, s katerim se pri kmetijskem od-
 delku kralj. banke uprave ustanavlja po-soben odsek za uravnavano kmetijsko go-spodarstvo in prehrano, in sicer kot 6. od-sek tega oddelka. Glede na ta odlok in na osnovi §§ 1., 5. in 20. zakona o banki upravi odredjam, da začne novo ustanovlje-ni odsek za uravnavano kmetijsko go-spodarstvo in prehrano poslovati z dnem 15. novembra t. l.

Z omenjenim dnem preidejo vsi posli do-sedanjega referata za uravnavano kmetijsko gospodarstvo pri odseku za poljedel-stvo in živinorejo kakor tudi vsi posli nad-zorstva nad ustanovami za organizacijo in pospeševanje kmetijstva v pristojnost no-vega oddelka, odsek za poljedelstvo in ži-vinorejo pa vrši od omenjenega dne posle pospeševanja poljedelstva in živinoreje iz-ven strogo organiziranih celot.

Ban dr. Natlačen.

Spet se je ujel

Ljubljana, 14. novembra
 France K. iz Male Loke pri Ihanu je star šele dobrih 20 let, pa ima za seboj že pisano preteklost. Navzlic mladosti je že dobil pokvarjen in je zaradi tatvin že večkrat sedel v zaporu. Nedavno se je seznanil s Francetom U. in mladim Bertom K., s katerima se je klatil po okolici Domžal in vlamil v kmetije hiše, kar ga je slednjič ponovno privedlo v zapor okraj-nega sodišča v Kamniku, iz katerega pa je pobegnil tako, da je izpckopal zid. Z njim sta pobegnila tudi njegova pajda, a nakar so že v naslednji noči vlomili v de-
 javnico nekega obrtnika v okolici Domžal, kjer so ukradli več orodja.

Domžalski orožniki so bili takoj po-zorjeni na pobegle vlomilce in so jih pri-
 čeli zasledovati. Obenem so obvestili o njihovem delovanju tudi sosedne orožni-ske postaje. Mladi zlikovci so med tem za-grešili še več drugih vlovov, a v kamniškem okraju se niso počutili varne in so se raje zatekli nekam v ljubljansko oko-
 lico. Tu so se ločili in pričeli krasti vsak na svojo pest. Prvi, ki ga je orožnik spet prijel, je bil Franc K., ki je v Ljubljani ostal brez pravga zavetja in je moral po-novno na delo. Najenostavnejše se mu je zdelo krasti kolese, ki jih je potem pra-dal za mal denar po deželi. V terek je ne-kje v mestu spet ukradel kolo. S kate-
 rim se je odpeljal proti Tomačevemu. V Hrastju je mimogrede zagledal pred go-stino »Pri Tinčku« drugo boljše kolo, ki ga je brž zamenjal z ukradenim. Ker je bilo že na večer, se je France skril v sked-nju blizu Save, zjutraj pa je nadaljeval pot proti D. M. v Polju. Nameraval je še naprej, pa ga je blizu pokopališča nena-doma prestregel orožnik, ki ga je takoj spoznal in aretiral. France se z ukradenim kolešom ni mogel dosti izmikati in se je kar hitro udal. Orožnik ga je odvedel naj-prvo na orožniško postajo, kjer so mu te-melito izprašali vest, nato pa so ga od-vedli v zapore ljubljanskega sodišča, kjer je zid bolj mčan in iz katerega mladi pokvarjenec ne bo tako hitro prišel. Kri-minalni organi so tudi že na sledu obeh Francetovih pajdašema, ki se skrivata ne-kje v okolici.

Iz Ljutomera

— Sokolski kino. Zvočni kino Sokolski dom bo predvajal 16. t. m. ob 20. in v ne-deljo 17. t. m. ob 16. in 20. film dramo »Citadel«.

— Nastop harmonikarjev solistov. Har-monikarji solisti šole učitelja Ivana Ku-harja nastopijo v nedeljo 17. t. m. ob 14. v soli na šafarskem. To je že drugi nastop gojencev te šole. Prijatelji glasbe vabljni!

— Zarnice so zagorele. 1. novembra so zagorele prve zarnice v Strojni vasi in v delu mesta preko železniške proge proti Strojni vasi. Vsekakor je to lep korak na-prej. Odbor za elektrifikacijo tega dela pa si je nadel še nalogo, da najde sredstva pa 3. in 4. žlco glavnega voda, s čimer bi bil dosežen tudi pogon raznih kmetijskih strojev in strojev naših obrtnikov. Mnogi, ki so stali pri prvih pripravah še ob strani, so se šele sedaj začeli zanimati za elektrifi-kacijo, ko so videli, kako lepa je električna razsvetljava pri njihovih sosedih.

— Bencina ni. Pri nas že dolgo ni ben-cina. V prodaji se je v šestih tednih enkrat pojavil, a je bil razprodan v nekaj urah. Oddaljenejši interesi sploh niso prišli na svoj račun. Ti morajo biti zadovoljni s tekočimi in starimi kuponci. Čas bi že bil, da se ugotovi, kako to, da imamo mi v Ljutomeru z velikim okolišem vedno tako malo bencina v prodaji in tudi to redko-kdaj.

Iz Novega mesta

— Premestitev. Iz novomeškega okraj-nega sodišča je bil po službeni potrebi pre-meščen k sodišču v Radče, sodni uradnik g. Jože Bregar. Prijatelji in znanci, ka-kor ostali, ki so moža osebno poznali po njegovih vrlinah, bodo smpitižnega urad-nika težko pogrešali, ohranili pa v kar najlepšem spominu.

Čudna znamenja na nebu

Oblaki izrednih oblik — Obeta se večji vremen-ski preokret

Maribor, 12. novembra.
 Že dva dni — ponedeljek in torek — se na nebu pojavljajo tako čudne oblike ob-lakov, da so postali na ta nenavadna zna-menja pozorni tudi ljudje, ki se doslej za take pojave niso zanimali. Posebno oba večera sta bila takih znamenj bogata. Na eni strani nagrmadeni črnovisi oblaki, na drugi pa po jezoru razlita izredno jasna vedrina neba. V torek zjutraj pa je bila zarja podobna znanim slikam ob izbruhu ognjenikov. Izprva rdečastorumenkasta barva se je spremenila v sive lise, ki so prepre-

žale nebo, podobno kakor se to dogaja ob poletju, preden se vsuje uničujoča toča.

— Sporedno s temi pojavi se spreminja tudi temperatura. V torek je nenkrat po-stalo zopet toplo od jurga, ki je ves dan prinašal težke, nizke črnovisne oblake.

Kakor vsi ti pojavi kažejo, se tudi nam obeta občuten vremenjski obrat v sprem-stvu ponekod tudi večjih snežnih viharjev. Pripomniti je še, da smo poleg izrednega podzemeljskega delovanja tudi v dobi Leo-nida, to je periodičnih zvezdnih utrkovov med 12. in 14. novembrom.

Zlobno maščevanje mladega zlikovca

Bivši učenec navalil na svojega učitelja in ga težko telesno poškodoval

Slatina Radenci, 13. novembra.
 Šolsko vodstvo kapelske šole nad Raden-ci je priredilo v soboto pogozdovanje pri posestniku Francetu Milinariču v Očeslavcih. Pri delu zaposlena deca je bila pod vodstvom učiteljev, med katerimi je bil tu-di učitelj France Stropnik, ki je splošno znan kot dober vzgojitelj šolske mladine, izven šole pa priljubljen družabnik. V oko-lici Očeslavcev se je ta dan potepal mladi 16letni J. G., doma nekeje od Sv. Antona v Slovenskih gorah, kateremu je bil Strop-nik še nedavno učitelj v ljudski šoli pri Kapeli. Ker mlademu nepridipravu v šoli beseda ni mnogo zalegla, ga je moral učitelj Stropnik nekoč kaznovati s tem, da ga je natepel. Ta kazen pa se je šolarju tako zamerila, da je sklenil maščevati se učitelju. Dolgo je čakal na priliko. V so-boto, ko je zvedel, da je učitelj Stropnik pri pogozdovanju v Očeslavcih, je svojo nakano izvršil. Fant se je ves popoldan skrival v okolici Milinariča ter prežal na svojo žrtev in čakal ugodne prilike. Skril se je v zasedi.

Ko se je v temi zvečer vračal učitelj Stropnik ni hudega slutel v spremstvu 17letnega Janeza Zorgerja od posestnika Milinariča proti domu h Kapeli, ga je v tako imenovani Očeslavski grabi iz zasede fant napadel z nočem. Nenaodoma je planil za Stropnikom od zadaj ter mu prižedel več nevarnih ran z nočem v hrbet. Rane mu bodo najbrž zapustile težke posledice;

Stropniku namreč preti nevarnost, da za-
 radi prerezja kit in mišičevja ohromi na obeh nogah. Zlikovec je po svojem zločinu pobegnil v temno noč in se skriva pred roko pravice. Hudo ranjenega Stropnika so sicer takoj prepeljali v bolnico, kjer mu bo pa vestna zdravniška nega le težko mogla vrniti popolno zdravje.

Iz Metlike

— Martinov sejem. Običnost metliških sejmov je znana, saj so ti tako rekoč naj-
 večji v Sloveniji in jih po obsegu prekašajo samo enako znani sejm v Karlovcu. Običajne sejme pa po svoji razsežnosti in dogonu živine vsekakor nadkrili vsake-letni Martinov sejem. Tako je bilo tudi letos, ko je bilo kljub slabemu vremenu prigraniti skupno 1374 glav živine in sicer 2 teleti, 259 juncev in junic, 530 volov, 237 krav, 34 jalovk in 312 prašičev. Kup-cija na živinskem sejmu je bila prav ži-vahna, tako da je bilo prodano skoraj ena četrtina dognane živine in sicer 388 glav. Tako sta bili prodani obe telici po ceni 9 in 10 din, 43 juncev in junic po 6,50 do 6,75 in 7,25 din, 137 volov po 6,50 do 7,25 in 8,50 din, dočim se je cena 52 prodanih kravam gibala od 5,75 do 7,50 din in jalovi živini, od katere je bilo prodanih 23 glav od 7,50 do 8 din. Tujim kupcem za Italijo je bilo prodanih 38 glav, od pri-peljanih 312 prašičev pa je šla v promet

edina hčerka gostilničarke Angelce

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto 16. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Ježica 6, na farno pokopališče sv. Jurija.

JEŽICA — SAVLJE — LESLIE, MINNESOTA,
dne 14. novembra 1940.

Globoko žalujoči:

ANGELCA — mati; ANTON — oče; ZVONKO —
brat, in ostalo sorodstvo.

Trboveljska občina za svoje občane

Na zadnji seji občinskega odbora so bili storjeni važni gospodarski, socialni in upravni sklepi

Trbovlje, 13. novembra. Nedavna seja trboveljskega občinskega sveta je bila v znaku izrednih časov, v katerih živimo in težnje, da se z različnimi ukrepi prisloži na pomoč industrijskemu prebivalstvu, ki je z draginjo najbolj prizadeto. Predsednik občine g. Klenovšek je v uvodu poročal o raznih upravnih vprašanjih, ki se tičejo odobritve zadnjega proračuna, pravilnika o ustanovitvi, uporabljanju in upravljanju sklada za obrambo pred letalskimi napadi, o prispevnem skladu zaradi preložitve banovinske ceste Trbovlje—Zagorje, zahtevah delovnih žen iz Trbovelj in delovnega ljudstva revirjev, proti draginjskemu odboru in drugih zadevah.

Akcija za ublažitev draginje je v naši občini še posebno živahna in se kaže v raznih sklopeh na zadnji seji občinskega odbora. Vsem ubožcem, ki prejemajo redno mesečno podporo se priznava na osnovi podpore, ki so jo prejeli pred priznanjem 10 odstotnega povzračila, še 25 odstotkov povzračila, pri čemer s 1. oktobrom. Brezposelnim delavcem, zaposlenim pri občinskih javnih delih, se bodo povzračila meze in to samcem od 3,75 na 4 din, oženjenim od 4,25 na 4,50 din. Na tajni seji se je razpravljalo o prošnji občinskih uslužbencev in nameščenecv občinskih gospodarskih ustanov in zavodov ter se je sklenilo, da se zaradi stalnega naraščanja cen življenjskim potrebščinam prizna vsem občinskim pragmatičnim in pogodbenim uslužbencem in nameščencem občinskih gospodarskih ustanov in zavodov enkratni izredni nabavni prispevek in sicer v iznosu enomesečnih rednih prejemkov, katerih redni mesečni prejemki znašajo manj od 1700 din, vsem onim z višjimi mesečnimi prejemki pa 1700 din. Vsem občinskim dnevniciarjem se prizna enkratni izredni nabavni prispevek do največ 700 din, upoštevajoč enoletno zaposlitev, sicer pa sorazmerno času zaposlitve. Na prošnjo Vicentinu v Ljubljani se pričeni s 1. januarjem 1941 zviša mesečni honorar sestram, nastavljenim v bolnici in zavetšču na 400 din. Na ubožnih podporah se je odobrilo enkratno izplačilo 30 potrebnim občanom in skupnem iznosu 3 tisoč din, nekaterim so se povzračila dodejane mesečne podpore, drugim pa na novo priznalo. Več oseb bo na občinske stroške oddanih v občinsko zavetišče oziroma v banovinsko hiralnico v Voljnu. Tudi na bolniških stroških je bila izplačana precejšnja vsota.

Občina je po poročilu g. Klenovškega iniciativno sodelovala tudi pri akciji za zboljšanje socialnega položaja najbednejših in v zvezi z industrijskimi občinami pri banu stavila konkretne predloge glede cen, racionalizacije in preskrbe z življenjskimi potrebščinami. Zadevno so bile oddane tudi spomenice pristojnim ministrstvom in rudarskemu poglavarstvu ter sreskemu načelstvu.

Odbor je razpravljala o organizaciji prehrane prebivalstva, ki je za tako obiluden industrijski kraj posebno važna. Po dosedanjih kalkulacijah bo naša občina potrebovala 326.250 kg pšenične moke, 15 tisoč kg fižola, 30 tisoč kg zrnja, 19.800 kg testenin, 15.000 testenin, 6750 kg olja, 21.750 kg sladkorja, 10.800 kg soli, 8100 kilogramov kave ali nadomestkov, 600 kg čaja, 43.500 kg posušenega mesa oziroma mesnatih proizvodov. Vsa ta hrana bi po dosedanjih cenah občino stala 7.000.000 dinarjev. Zadevni krediti bodo morali biti odobreni, kajti občina sama ne razpolaga s takimi vsotami. Seveda je pri tem misljeno le enomesečna rezervna zaloga. Ista bo morda manjša zaradi tega, ker je po novi uredbi za nabavo rezervne hrane tudi obvezna TPD. V občini je že naročila 15 vagonov koruze za prehrano trboveljskega prebivalstva do nove žetve. V najkraj-

šem času prispejo prvi trije vagoni. Cena bo ustrezajoča.

O finančni strani občinskega gospodarstva je poročal podpredsednik g. Robert Plavšak ter obvestil odbor, da je proračun 1930-40 odobren. Isti izkazuje skupnih dohodkov 5.614.970,44 din, izdatkov 5.397.486,28, in presežkov 217.484,16 din. Slednji se bodo po odobrenem sklepu uporabili za podpore rodbinam oseb vpoklicanih k vojakom v iznosu 64.874 din, za kritje stroškov pri razširitvi občinskega vodovodnega omrežja 124.107,05 din in za kredit Uniji za zaščito dece v iznosu 33 tisoč 503,11 din. Ubožni sklad izkazuje za proračunsko leto 1930-40 din 517.982,89 dohodkov in izdatkov, veterinarski sklad 25.227,50, sklad odkupnine za ljudsko delo pa 6.265,88 din. Blagajniški pregled za

tromesečje julij-september izkazuje din 3.870.463,93 dohodkov in 3.074.747,63 din izdatkov, saldo 795.716,30 din se krije z gotovino, vlogami pri Poštni hranilnici, vrednostnimi papirji in časnimi izdatki. Na seji so bile odobrene tudi številne občinske nabavke od 1. aprila do 14. septembra t. l. razne podpore in ubožne podpore v obliki življenjskih potrebščin, ki dosežajo precejšnje vsote. Za veterinarske potrebe je bilo odobreno 15.000 din izdatkov.

Na gospodarskih podporah se je na predlog g. Plavšaka odobrilo Sadržarskemu društvu 500 din, Cebelarski podružnici istotoliko, Kmetijski podružnici pa 1000 dinarjev.

V kulturne in narodno obrambne svrhe je bilo odobreno raznim tukajšnjim društvom preko 30.080 din, med drugimi gasilskim društvom 14.000 din, Školskemu društvu 300, delavskemu društvu Vzajemnost 2500 din, RK 500 din, Trboveljske občine bo po sklepu odbora podprla namero prebivalcev Sv. Katarine in Sv. Marka nad Trbovljami, da napeljejo električno razsvetljavo ter bo prispevala 10.000 din, istotako bo Gaberščanom olajšala izgraditev vodovoda z nabavo vodovodnih cevi v vrednosti od 15.000 din.

Slabo stanje občinskih cest bi bilo nujno izboljšati, vendar po izjavi predsednika občine za to nedostajajo sredstva. Posameznim željam za popravilo cest v Globokaku, na Sv. Planino, mostu pri Rinaldotu in Bobnu in druge se bo skušalo ustreči s kompromisno rešitvijo. Občina je za najnujnejša cestna popravila po povodnji izdala preko 200 tisoč din. Posestniku Pustu (Volaju) se je odobrilo za vzdrževanje ceste od Volaja mimo loške cerkve v Klek 5000 din s tem, da v bodoče ne sme popravljati ceste na račun občine.

Ferdo Kozakova »Lepa Vida«

Izvirna drama v štirih dejanjih je žela pri občinstvu močan odrski uspeh

Ljubljana, 14. novembra. Večno in vsečloveško je hrepenenje po sreči. Zlasti ženski pa, ki dosledno sodi le s srcem, a ne tudi z možgani, pomenja srečo ljubezen z moškim, ki ji posveča vsa čustva, vse misli, vse delo, ves svoj čas, celo vse svoje besede. Ženski je ljubezen vse, možu le najvišja lepota, le najbolj dragocen okrasek življenja. Mož je sreča za vedno novo borbo vedno nanovo dosežen cilj. Ženski svet je sanjarijenje, možski pa mora imeti nekaj pod nogami, kjer stoji tako z vso ropotijo svojega življenja.

Kajpak velja to le za ženske, ki jim poteka življenje brez boja za dostojen obstanek, ki ne poznajo niti skrbi, niti otrok in sploh nobenih dolžnosti. Vse druge, ki so v ogromni večini, pa pravijo z gospo Borinovo: »Ta vaša moderna sreča! Ponorela domišljija! Danes pače nekemu neka v glavo... jutri že hoče imeti kar si je razvajanec zaželel, pa če bi ne vem kaj uničil pri tem. Toda dom je dom... dom in otroci — to je dolžnost!«

»In vse drugo?« vprašuje svojo mater Lepa Vida Grantova. — »Vse drugo vzamemo s seboj v grob. Grob je molčec in usmiljen.«

Pa še eno modrost pove mati Borinova hčeri razvajenki: »Včasih smo znali drugače prenesti, če nam je šlo v življenju kaj narobe. Znali smo molčati!«

Tako edino pravilno sodi izkušena žena tudi z možgani, ne le s srcem, prav kakor možje. Vida pa doživlja zakonsko in ljubezensko tragedijo.

Mihael Grant je veleindustriec, zdrav, vreden, neskončno marljiv in podjeten mož. Pa tudi blag, dejansko dober človek. Ne le ljudi, celo živali ljubi in s konji ga veže prav posebno prijateljstvo. Že kot deček je ljubil Lepo Vidu, pa so oboji starši izlaska dosegli, da sta se Mihael in Vida poročila, ter se je tako dvoje bogastev združilo in postalo vir in temelj silnega razvoja industrije.

Se zelo mlada je bila Vida Borinova takrat in njeno srce se je ponujalo Tomu Grantu, Mihaelovemu polbratu. Takrat je mlada poročenka Vida — bilo je to pred petimi leti — včasih vzdihovala po Tomu v naročju preljube mame! Zato, ker ji je bil Tomo enkrat mimogrede krmal poljub in ji s tem vzel mir srca! Ali Tomo je ni nikoli ljubil resno, temveč je kot bogat arhitekt brez službe in dolžnosti veseljačil po svetu z izgovorom, da se v svoji stroki specializira.

Mihael Grant ljubi ženo, to obsipa z vsem razkošjem, ji dovoljuje vse mogoče užitke in svobostine. Toda Vida je vendarle nesrečna in hrepeni po ljubezni, kakor si jo domišlja njeno srce. Na nesrečo

ostane še po petletnem zakonu brez otroka!

Pa se vrne iz Pariza arhitekt Tomo, Vida mu potoži o praznoti, nesmislu svojega zakona in kajpak Tomo in Vida se pogrezneta v strastno ljubezensko srečo.

Poleg teh dveh polbratov je tu še najmlajši polbrat Andrej, ki je zaradi prežgodnjega izživljanja popola nevrastenik, sodeben fantek brez volje in ponosa. Deset let je že gimnazijec, vse gimnazije je obredel, a nesposoben je, da bi napravil vsaj matura. Pač pa je bil sposoben, da je zapeljal brez resne ljubezni bivšo Mihaelovo strojepisko in ima celo otroka z njo. Ne briga se več niti za ljubico niti za dehte. Pri tem trosi bedasto otročje očitke na brata Mihaela, podjetnika najvišje agnosti, da lenari in da le drugi — delavci — delajo zanj. Smrkavec nima pojma, kaj pomeni voditi tovarno k vedno višjim uspehom, pa jarka Vidi in Borinovi, kako je nesrečen, ne da bi sam le poskusil kakorkoli delati in koristiti.

Končno postane Mihael ljubosumen na Toma in zagrenjen v pijanosti poniza Vido vprčo veseljaških gostov in parasitskih žensčin.

Vida z avtom pobegne k Tomu, ga najde v enaki razuzdani mešani družbi in misli, da se zdaj njeno hrepenenje izpolni: Tomo jo pač zdaj vzame za ženo. Toda Tomo je bila ljubezen z Vido le prijeten nov doživljanj in prav nič več. Naj se Vida loči, naj si vzame lastno stanovanje in on jo bo obiskoval...

Lepa Vida pače iz umišljenih rebes; spozna, da bi jo hotel Tomo le za kratkčasno. V trenutku, ko nameravata Tomo in Mihael med sabo obratovati, javi telefon, da se je Andrej ustrelil. Iz ljubosumnja na Toma in iz zavesti svoje popolne nezmožnosti za življenje.

Mihael odvde Vido domov. Tudi Vida hoče storiti s seboj konec, a prej se zagotoviti po Andrejevi posmrtni sporočilu želji ostavljeni tipkarici in njenemu otroku primeren obstanek. Nato se skuša zastrupiti. Mati in Mihael samomor preprečita; Tomo pač še vsaj navidezno vabi Vido s seboj v svet, a Vida mu ne zaupa več, in sprejme končno Mihaelov predlog: živiva dalje skupaj, a vsak zase. Andrejevega sinka in njegovo mamico pa bosta vzela k sebi. Tako se naj zgodi v počastitev spomina nesrečnega Andreja.

Drama je žela neoporečno močan odrski uspeh in je občinstvo več čas vezala z neodoljivim zanimanjem. Tehnično pomenja »Lepa Vida« velik napredek po »Prof. Klepcu«; napetost dejanja ne popušta in je tudi zadnje dejanje ohranilo učinkovitost dramatičnosti. Osebe so dobro individualizirane in krepko orisane, konflikt se ka-

že takoj v začetku ter se zapleta in razpleta logično in naravno, dialog je vzlic raztegnjenosti in po nekod prenapeti zgovornosti, leporečni stilizaciji živahen in napet, vse dogajanje pa neprisiljeno. Čeprav so nas včasih zanašale misli h Kraigherjevi »Skoljki« in h »Glembajevim«, pa k Brnčičevi rodbinski tragediji, treba Kozakovo dramo toplo pozdraviti kot novo izvirno odsko, dunoviti misli in ostrih opazovanj dovolj bogato delo notranje in oblikovne lepote.

Predstava v odlični dr. Br. Kreftovi režiji je še posebej popolnoma zadovoljevala s kreacijami igralcev. Vsem na čelu stoji v naslovni vlogi Mira Danilova, ki je podajala lepo Vido psihološko docela pogljobljeno, s pristnim čustvom in temperamento, šarmantno in z učinkovito tragiko. Vida je zopet krasen dokaz velike umetniške sile te naše velesposobne igralke.

Zopet je stal na višku s svojim Tomom Kralj, topel, prikupen, tudi kot resigniran in skesan cinik živ in verjeten, a zelo ori-

ginalno, deloma patološko osebnost je izvrstno podajal Jan s svojim bednim dekadentom Andrejem.

Avgusta Danilova je kot gost krepko ustvarila gospo Borinovo, strašno taško, ki bi jo vsak drug zet postavil že davno na cesto, hkratu pa modro mater, ki pozna življenje: bila je odlična po maski, igri in govoric.

Lepo so odigrali svoje epizodne vloge še Simčičeva (strojepiska), Tiran (gospodski človek literat), Bratina (advokat), Plut (zasebnik), pa Slavčeva in Praprotnikova (»dama«) ter Presetnik (Luka).

Drugo moško glavno vlogo ima v drami Levzar z Mihaelom. Bil je, kakor zmerom, izvrsten, izrazit, jasev in blag ter je uspeh predstave v veliki meri njegova zasluga. Končno je našel primerno nalogo, ki ga kaže z vsemi vrtilinami zrelega umetnika.

Vsi glavni igralci, na čelu M. Danilova, pa tudi avtor so bili po vseh dejanjih večkrat klicani pred rampo in so prejeli mnogo prav zasluženega cvetja. Prelep večer!

Fr. G.

Dva nasveta proti jezi

Jezo moramo krotiti že zato, ker nam kot razumnim bitjem ne dela časti

Ce se da človek zapeljati jezi pomeni to praktično, da izgubi vodstvo nad samim seboj. Za najboljšo metodo za omejitve jeze lahko torej smatramo tako, ki nas učijo boriti se proti vsem malenkostnim ali dozdnevno velikim neprijetnostim in nevšečnostim in sicer tako, da v trenutku, ko kipi jeza v nas, skušamo pojasniti si, ali je tako zvana razburljiva stvar v resnici vredna, da se človek jezi in razburja, dali nam bo jeza kaj koristila in končno, ali ima sploh kak smisel. V večini primerov moramo odgovoriti na prvo vprašanje nikalno in s tem že odvrnemo naval jeze. Če pa res pridemo do pozitivnega odgovora, to se pravi, če lahko dotična stvar v resnici povzroči našo jezo, si zastavimo drugo vprašanje, na katero moramo odgovoriti v vsakem primeru nikalno. Jeza v nobenem primeru ni koristna, niti pametna, saj nam vedno vzame zdravo razsodnost in nepristranost.

V opravičilo bi pa lahko kdo ugovarjal, da je jeza impulzivna in da v večini primerov ne pridemo tako daleč, da bi lahko razmišljali o nji, ker jeza kratkoma izbruhne. Ta ugovor je kot rečeno vsaj do gotove meje na mestu. Navadno jeza res izbruhne, kar pa pomeni samo toliko, da reagiramo brez pomisleka na to ali ono stvar in se niti najmanj ne potrudimo premisliti in pretehtati prej smotnosti take reakcije. Vsakemu, kdo se še ne zna premagati, priporočamo, naj se oboroži s treznim preudarkom vsaj potem, ko ga jeza že mine. Naučite se torej zastavljati si pri vsakem izbruhu jeze naslednji dve vprašanja:

1. Ali je bila ta stvar res vredna, da sem se razjezil?

Razburljiv prizor med poroko

V Bari v Italiji je prišlo oni dan na svatbi v cerkvi St. Espedito do presenetljivega nastopa. Zenin in nevesta sta sredi sorodnikov in prijateljev najprej prisostvovala slavnostni maši, kateri so takoj sledili poročni obredi. Nastal je svečan trenutek in mnogim so stopile solze v oči, kakor je ob takih prilikah pač navada. Kar je planil skozi stranska vrata v cerkev razburjen mož. Prevalil se je s komolci skozi množico, dokler ni prišel do oltarja. Tam pa je jel z rokami in nogami obdelovati ženina in nevesto.

Končno se je posrečilo razgrajča ukrotiti in zvezati. Poročne obrede so hitro končali, kajti bojeviti neznanec je preklinal in kričal, da je kar donelo po cerkvi. Po blagoslovu so svatje hitro odšli, razgrajč pa je ostal zvezan v cerkvi. Šele po odhodu svatev je povedal, kdo je. Bil je ženinov oče. Mož je nasprotoval sinovi ženitvi, toda sin ga ni hotel poslušati. Ker si ni znal pomagati drugače, je prihitel v zadnjem trenutku v cerkev, da bi nasilno preprečil poroko, kar se mu pa tudi ni posrečilo.

Jubilej kuhinje z dimnikom

Naše gospodinjje si zdaj niti misliti ne morejo časov, ko kuhinje z dimnikom sploh še ni bilo, in ko je morala vsa rodbina noč in dan čepeti v zakajeni izbi. In vendar je bilo tako še pred 150 leti. Šele takrat je oblast odredila, da se mora kuhinja ločiti od drugih prostorov. To odredbo je izdal ob koncu 18. stol. cesar Jožef II. V nji je rečeno, da se morajo veže

ali izbe, v katerih so stala odprta ognjišča, razdeliti v dva dela in da mora biti oni del, kjer je ognjišče, kuhinja, drugi del pa zavarovan pred dimom in vso nesnago, izvirajočo iz njega. Kjer pa to ni mogoče, naj se kuhinja k hiši prizida.

S tem so se pa tudi pojavili zidani dimniki, ki so jih našli predniki v začetku delali iz lesa. Nova naredba je pa zaradi pogostih požarov lesenih dimnikov dolocila, da morajo biti dimniki narejeni iz opeke in kamenja. Se ni dolgo tega, ko so imele stare hiše lesene z glino zamazane dimnike. Pozneje so se umaknile odprte peči šte-dimnikom, ki so gosposinji znatno olajšali delo v kuhinji.

Znanstvena stanica na Kazbeku

Na Kavkazu v višini 4019 m grade najvišje ležečo rusko geofizikalno opazovalno stanico. Gradnja stanice je združena z velikimi težavami, ker morajo gradbeni material razkati spravljeni visoko gori po strmih in nevarnih gorskih stezicah. Na stavbišču je tudi osebje opazovalne stanice, ki tam prebujne.

Stanica bo dograjena v dveh ali treh mesecih in v začetku prihodnjega leta jo odpro. Kazbeška meteorološka stanica, ki je bila doslej nameščena v planinski koči, bo prenešana v novo poslopje. Učenjaki se bodo ukvarjali na Kazbeku z meteorološkimi in aerološkimi opazovanji, proučevanjem atmosfere elektrike in drugimi znanstvenimi problemi. V novem posloppju bo 10 znanstvenih kabinetov in laboratorijev ter 12 sob za osebje. Poslopje bo imelo tudi centralno kurjavo. Premog bodo morali seveda nositi iz doline. Potrebno električno energijo bodo pa dajali motorji na veter.

Bil je sicer zelo utrujen in težko mu je bilo bedeti, toda njegov sklep je bil trden. Dospel je njegov neznan prijatelj vedno držal besedo, Torej jo bo držal tudi danes in pojavil se bo osebno sam ali pa pošlje svojega pomočnika. Čeprav bi moral bedeti vso noč, je hotel na vsak način pojasniti to zagonetko.

Townsend se ni slegel, temveč je odložil samo suknjič, potem je pa utrlil luč, legel in se pokril tako dobro, da se ni moglo opaziti, da je oblečen. S samokresom v roki je ležal buden in čakal.

Počasi so tekale minute. Townsend je slišal cerkveno uro, kako bije polnoč, potem pol in končno eno. Nič se ni gnilo, nič se ni slišalo. Z naporom se je boril proti vedno večji utrujenosti, veke so mu postajale vedno težje in oči so ga pekale. Če bi jih bil le za hip zatislil, bi moral napeti vse sile, da bi jih zopet odprl. Misli so se mu vedno bolj mešale... In naenkrat se ni ničesar več zavedal...

Zdrnil se je iz sna, ko je odbila ura v cerkvenem zvoniku dve. Glava mu je bila naenkrat bistra. Utrujenosti kakor da sploh ni več bilo, toda spal je celo uro. In morda pismo že leži na mizi, da so bili vsi njegovi napori zaman.

Opazno je dvignil glavo z blazine in pogledal na mizo. Luna je lila svoje poševne žarke v sobo in miza je bila jasno razsvetljena. Toda na nji ni bilo nobenega pisma, nobenega listka.

Zadovoljno se je Townsend naslonil na blazinic in v naslednjem hipu je začutil čudno grozo. Povsem jasno je slišal, kako so zaškrpale stopnice.

Edmund O' Hara:

Tajna profesorja Morbidusa

Roman

— Seveda, — je pritrdil Strong ravnočasno. Potem je pa dvignil desnico. Bila je ozka, nežna, ženska roka. Stisnil jo je v pest, malone smešno majhno pest — našel ga bom, potem jo pa dobi od mene, da si bo zapomnil.

Townsenda je minila jeza. Prav kontrast med to nežno pestjo in tako samozavestno grožnjo je deloval zastrašujoče. Niti za hip ni dvomil, da lahko zada ta pest smrten udarec, pa naj se zdi še tako nedolžna. Sicer pa — morda bi ne bil smel Stronga tako doslovno razumeti. Človek, ki je tako ravnočasno priznal svojo nakano glede osvete, bo že našel še druga sredstva razen udarca s pestjo.

Strong je pogledal na stensko uro in odločno vstal.

— Moj čas je prišel, tovariš, — je dejal in segel Townsendu za slovo v roko. Jutri je sicer nedelja, vendar pa moram biti ob desetih v tovarni.

Townsend bi mu bil rad zastavil še nekaj vprašanj, toda to ni bilo več mogoče. Svečanost se je bližala koncu. Mnogi so bili že

zapustili lokal, mnogi so pa dremali naslonjeni na mize. Natakariji so bili že zaposleni s tem, da so najbolj pijane po možnosti brez hrusha in trušča spravljali iz krčme.

Townsend je zaman nekaj časa iskal očeta Sama. Ker ga ni našel, se je napolnil domov sam. Iz opreznosti se je prepirčal, da mu nihče ne sledi in šele potem je zavrgel svojo vlogo pijanca in pospešil korake.

Ko je vstopil v svojo podstrešno sobico, se je že daniilo. Njegov prvi pogled se je ustavil na belem pismu, ležečem zopet sredi mize. Ne da bi se čutil temu, je pismo odprl. Alkohol ga je bil sicer malo prijel, toda vsebina tega pisma ga je takoj iztreznila. Pismo se je glasilo:

»V štirindvajsetih urah dobite zaželeno informacijo o profesorju Morbidusu. Če vam bo zopet potrebna kakšna informacija ali morda tudi pomoč, pokličite številko 24-157 in zahtevajte Franka S tem mi prihranite mnogo dela, truda in stroškov. Nikakor vam pa ne bom dovolil razgovora z newyorško policijo.«

Mislil, da ste imeli že dovolj prilike pričati se, kako točno je bilo vse, kar ste zvedeli po meni. Prev tako je tudi res, da se ne bom ustrašil ničesar, da vas ubijem, preden bi dovolil, da še enkrat telefonirate newyorški policiji.

Ostajam vaš prijatelj in zaveznik. P. S. Sovražnik, pred katerim sem vas svaril, je danes govoril z vami. Bodite oprezní.

— Zdaj ničesar več ne razumem, — je zamrmral Townsend ježno. — Morda bo moj duh jutri zjutraj jasnejši.

Pismo, ki ga je hotel drugi dan točneje prečitati, je potisnil pod gljavje, potem je pa legel kar oblečen na posteljo. Kmalu je zaspal, toda njegovo spanje je bilo nemirno in težko.

XVII.

Ves naslednji dan je bil Townsend še vedno nervozen in nemiren. Popoldne je moral delati v tovarni in med računanjem je storil grobo napako, a zvečer sta Sam in Marion ugotovila, da ni bil še nikoli tako pust in dolgočasen.

Toda on se je ukvarjal z nenavadnim načrtom. Danes je hotel zasačiti neznanega prijatelja ali njegovega glasnika, ko mu bo dostavljali objavljenno snorčilo o profesorju Morbidusu. Absolutno mu je bila potrebna jasnost v vprašanju, kdo je ta neznanec in kakšen je njegov cilj.

— Gromska strela, kaj pa je s teboj? — je vzkliknil Sam ježno, ko je bil Townsend preslišal še eno njegovo vprašanje.

— Oprostite, bojim se, da nisem povsem zdrav, — je odgovoril detektiv in opustil vsak nadaljnji poskus, da bi se zabaval. — Moram se pošteno naspiti.

— Če je tako, se pa poberi! Hajdi gori! — mu je ukazal Sam odločno. — Townsend je bil srečen, da se je tako lahko izmuznil.

Ura je bila devet. Ne, v sobici ni bilo še nobenega pisma. Dobro torej. Svoj načrt bo uresničil.

Pekovska pravda je končana

Pred mariborskim okrajnim sodiščem je bilo oproščenih vseh 13 pekovskih mojstrov, obtoženih zaradi ponedeljskega nočnega dela

Maribor, 12. novembra. Živahno je bilo zanimanje v mariborskih pravnih in obrtniških krogih za obtožbo, ki je bila naprjena proti 13 mariborskim pekovskim mojstrom na podlagi ovadbe pekovskih pomočnikov, češ, da so pek. mojstri s ponedeljskim nočnim delom kršili določbe uredbe o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom.

Med mariborskimi pekovskimi mojstri in pomočniki je že več let sem neko napeto razmerje. Pekovski pomočniki so se zavzemali za zboljšanje mezdnih pogojev in odpravo nočnega dela. Prvo soglasje je bilo doseženo, ko se je posrečilo predstavnikom Združenja pekovskih mojstrov v Mariboru na eni strani in mariborske podružnice Zveze živilskih delavcev na drugi strani, da se sporazumno formulirali besedilo kolektivne pogodbe, ki je med drugim predvidevala tudi ustanovitev posebne paritetne komisije, ki naj mirnim potom rešuje morebitne spore med mojstri in pomočniki.

Sledilo je zatise, ki so mu pa sledila spet nova trenja. Ko je letos v avgustu izšla znana uredba o ukrepih za preskrbo prebivalstva ter vojske s kruhom. Omenjena uredba ukinja namreč nočno delo. V praksi pa se je porajalo vprašanje kakšen kruh naj pekovski mojstri pridaajo ob ponedeljskih sobotnih kruhih bi bil neuziten, ako bi se dosledno izvajale določbe nočnega dela, ker bi v tem primeru lahko prodajali pekovski mojstri v ponedeljek spečen kruh šele v torek. Dočim bi bil že v soboto spečen kruh na razpolago tudi za prodajo ob ponedeljskih Maribor-

ska podružnica Zveze živilskih delavcev se je postavila na stališče striktnega izvajanja določil navedene uredbe. Pekovski mojstri pa so si prizadevali, da bi iz ozirorov do konzumentov dosegli čim dobrohotnejše tolmačenje določil navedene uredbe glede dela ob ponedeljkih. Pekovski mojstri so poslali posebno deputacijo v Maribor, razen tega pa so se do nadaljevanja končne odločitve pristojnega ministrstva ob ponedeljskih lahko peče kruh pred 4. uro zjutraj, tako da bi se ob ponedeljskih omogočala prodaja svežega kruha. O tem zatrdilo gosp. bana je bilo obveščeno tudi Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru, razen tega mestno poglavarstvo in obe sreski načelstvi. Združenje pekovskih mojstrov, v katerem so organizirani pekovski mojstri vsega območnega ozemlja, je s posebno okrožnico obveščilo svoje članke o banovnem zatrdilu. Na tej podlagi so mariborski peki v ponedeljek dne 23. septembra delali tudi ponoči in sicer v času od 1. do 4. ure. Pekovski pomočniki pa so se čutili zaradi tega nočnega dela prizadeti in so ogradili mariborskemu državnemu tožilstvu predsednika Združenja Jakoba Korena in člana Hartingerja Ferd. Antona Felertaga, Josipa Čeboklija, Ivana Stefančiča, Jožeta Lednika, Filipa Kauklerja, Franca Slojha, Huberta Auerja, Alojzija Kovačiča, Jerneja Petka, Antona Dukariča, Gustava Jelenca in Hinka

Čelana. Na podlagi te ovadbe je bilo vseh 13 ovadencev obtoženih na podlagi člena 13 navedene uredbe. Dne 17. oktobra je bila pred tukajšnjim sreskim sodiščem prva razprava, pri kateri so bile zaslišane razne priče. Obtoženi pekovski mojstri so se že pri prvi razpravi sklicevali na banovo zatrdilo in njegov pristaneč glede toleriranja kršenja uredbe o enotnem kruhu do končne odločitve s strani pristojnega ministrstva. Sodnik z. dr. A. Obratnik, ki je vodil razpravo, pa je preložil razpravo na 12. november, ker se je hotel še prej prepričati o dejanskem stanju zadeve na podlagi zaslišanja članov deputacije, ki so se oglasili dne 20. septembra t. l. pri g. banu dravsko banovine.

Pri današnji ponovni razpravi proti 13 obtoženim mariborskim pekovskim mojstrom so bili zaslišani člani navedene deputacije, razen tega pa je bila prečitana zadevna službena izjava mestnega poglavarstva in sreskega načelstva. Na podlagi rezultata zaslišanja in podanih uradnih izjav je sodnik z. dr. A. Obratnik oprostil vseh 13 obtožencev, ker so zaslišane priče izpovedale, da je banska uprava zares izdala dovoljenje, da se tolerira kršenje uredbe o enotnem kruhu v tem, da se dela o ponedeljskih pred 4. uro zjutraj in da se ta dan tudi prodaja sveži kruh vse do tle, dokler pristojno ministrstvo ne reši zadeve predstavke pekovskih mojstrov. Med tem pa je ministrstvo za trgovino odklonilo zadevno predstavko ter se postavilo na stališče striktnega izvajanja določil uredbe o enotnem kruhu.

žepar v neki gostilni na Meljski cesti iz malic denarnico, v kateri je bilo 200 din gotovine. Za tatinskimi zlikovci poizveduje policija.

— **Streliški odsek Sokolskega društva** Maribor III. Krčevina-Košaki priredi v nedeljo, dne 17. novembra t. l. ob 15. uri v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru svojo čajanko, pri kateri se bodo razdelila darila tekmovalcem društvenih streliških tekem. Prosijo se vsi prijatelji obožito člani raznih streliških odsekov in družin, da posejijo to našo prireditev. Zdravol!

— **Na splošno željo publike**, katere pri zadnjih predstavah zaradi popolnoma zasedene dvorane ni dobila mesta, se v krčevinski osnovni šoli ponovi veseligrada »Dve nevesti in to v soboto, dne 16. novembra t. l. ob 20. uri. Priredila Sokolsko društvo Maribor III. ter občinski odbor Rdečega križa v Koškah. Kakor je iz splošne kritike posneti sta bili prvi predstavi izborni in so gledalci v vsem prišli na svoj račun.

— **Sportni dogodek prvega reda** bo prvovrstna nogometna tekma med SK Zelenicarjem in SK Ljubljano, ki bo v nedeljo 17. t. m. na stadionu ob Tržaški cesti. Tekma bo odločila, kdo bo letošnji prvak Slovenske nogometne zveze.

— **Uspešno kulturno delo**. V organizaciji Sokola Maribor III. in krčevinskega občinskega odbora Rdečega križa so uprizarili poizvedovalni igralci v krčevinski šoli znano Golarjevo veseligrado »Dve nevesti«. Vria in poizvedovalna kulturna delavka ga. Terezija Svarčeva je spretno organizirala predstavo in je pritegnila sposobne igralce in igralke, ki so v polni meri bili kos svojih nalogi. Vsi sodelujoči so z vno in preprečevalno igro prispevali k lepemu uspehu dobrodelne predstave, saj je čisti dobiček namenjen podpori stroškovne krčevinske šolske dece. Pohvalno priznanje je treba izreči predvsem režiserki ga. Tereziji Svarčevi, pa tudi ostalim igralcem in igralkam, predvsem M. Kovačičevi, D. Hadikovi, M. Horvati, K. Pošu, V. Sobotkovičevu, J. Ribariču, S. Sešu, L. Izlakarju in R. Kranjcu. Vsi so bili deležni prisrčnega priznanja občinstva, ki ni štedilo s ploskanjem in odobravanjem. Lep uspeh te uprizoritve jih je izpodbujal, da bodo 16. t. m. predstavo ponovili in da bodo z njo gostovali po raznih večjih območjih krajih.

— **Revi je ukradel jopico**. Revi 17letna hči vinarja Kranerja na Ivanjskem vrhu je šla po delu na njivi h kosilu, medtem ji je mimogredeči France Sluga iz Cogotincev ukradel jopico, ki jo je pustila višeti na kolu. Sluga je nesej jopico svoji ženi domov in ji rekel, da jo je dobil za darilo od sorodnikov. Žena pa temu »darilu« ni prav verjela, zato je jopico nosila skrito pod sviterjem. Nekoč pa so jo opazili in tedaj je bilo konec tega »darila«. In zaradi take malenkosti in še v škodo take reve si gredo ljudje umazati svoje roke in pošteno ime!

— **Dva reveža je okradel**. V Taborski ulici v Mariboru so bili te dni v neki hiši zaposleni tuji delavci na podstrešju, kjer je viselo več kosov obleke, pripravljene za polnake reveže. Čeprav so delavci vedeli, da je tuji ta revež, ki je svojo staro obleko pripravil za večje reveže, ki ne morejo več delati, so omenjeni kosi »izgnili« s podstrešja. — Ni je bolj ogabne tatvine, kakor če revež okrađe še večje reveže, svoje sotrpine!

— **37 ur viši na steni**. Ne ustrašite se, nihče živih ne viši na steni, ampak to so prave ure, to se pravi, to so ure, znešene skupaj od vseh strani, da jih Smrečnik Rudolf v Čretniku pri Poljanah popravi za nižjo ceno, kakor pa bi jih popravil pravi urarski mojster, recimo, Jože Pelko v Slovenski Bistrici. Smrečnik pa je sicer navađen delavec, toda zelo brihten, posebno za popravilo ur. Ker malo računa in še to najrajši za življenjske potrebe, ga imajo ljudje daleč naokoli radi in so mu kakor rečeno do pred kratkim nanesli kar 37 ur, ki jih doma popravlja in preizkuša. To pa seveda že močno diši po — sušmarstvu. In zato mu je orožništvo iz Poljčan napravilo zanj neprijeten obisk, da se oko postave na mestu prepriča, kako in kaj je s tem sušmarstvom. Seveda je vse lepo priznal. Revež je, težko delati ne more, živeti pa mora on in družina. Saj sam ne računa nič; najrajši se zadovoljuje

Mariborska izdaja »Slov. Naroda« je bila včeraj onemogočena zaradi zastoja v železniškem odnosno poštenem prometu na progi Zidani most — Ljubljana. Prizadeži naročniki in čitatelji naj blagovolijo upoštevati to, kar se je zgodilo po krivdi višje sile.

s kakšnim priboljškom za živež, kdor pa tega ne zmora, pa ga lahko drugače odškoduje.

— **Povišanje mezd delavcem** v delavnici državnih železnic. Te dni se je med delavci v delavnici državnih železnic raznesla vest, da je intervencija, ki jo je izvršil akcijski odbor v Beogradu zaradi povišanja mezd uspela in da bodo mezde povišane začeti od 25. septembra t. l. nazaj. Povišica bo nekoliko izboljšala položaj delavstva v delavnicah, ako se bodo napovedi glede povišice uresničile. Železniška uprava bo v to svrhu porabila del prihrankov lanskega leta, ki so znašali 168 milijonov din. Zaenkrat se ni službene obvestila. Vendar tudi člani udruži, trdijo, da je vest resnična in da jim je bilo to sporočeno na pristojnih mestih ob priliki neke intervencije. Delavstvo že težko čaka na 15. november, mogoče bo takrat že tudi upravi kaj znano glede povišice. (Del. pol.)

— **Ljudska univerza v Mariboru**. Kar trije veseli gospodje bodo nastopili v petek 15. novembra t. l. v Ljudski univerzi: urednik »Totege lista« Božo Podkrajšek, pisatelj Ivan Rob in Milčinski-Ježek. Program bo vseboval poleg zabavnih črtic tudi nekaj Ježekovih izvirnih kupletov, ki jih bo avtor izvajal ob svoji zvesti spremljevalki kitari.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Abaneževa lekarna pri sv. Antnu na Frankopanovi 18. ter Križgova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti št. 1, tel. 21-79.

— **Vlomilci in tatovi ne mirujejo**. V zaklenjeno drvarnico v Koseskega ulici 91 je vlomil še neznan zlikovec ter ukradel 6 zalcev. Posesnica Marija Senekovič ima okoli 200 din škode. — Vlomilci so vdrli tudi v drvarnico v Tvmorščici ulici 15 ter odnesli železniškemu kontrolorju Josipu Guzelju glinasti lonec, v katerem je bilo 70 jaje. — Izpred stranišča na Vodnikovem trgu je izznilo posesnici Mariji Postružnikovi iz Malcajeve ulice 8 na Pobrežju 1000 din vredno kolo znamke »NSU« z evid. št. 2-197 794. — Z dvorišča na Tržaški cesti 18 je neki tat odobal tovarniškemu delavcu Francu Robinšku kolo znamke »Brenabor« z evid. št. 2-26385.

— **Nov grob**. V Wildenrainerjevi ulici 8 je preminila zasebnica Antonia Sobota, stara 65 let. Zaljubljen svojem naše globoko sožalje.

— **Takšne potegavščine niso dopustne**. Pri studenških gasilcih je nenadoma zabnel telefon. Oglasil se je neki možki, ki je dejal, da je v Melju velik požar, in ki ji prošil naj pridejo studenški gasilci pomagati. Studenški gasilci so zares odbrzeli proti Melju, kjer so pa izvedeli da ni nikjer nobenega požara. Takšne potegavščine so vsakogar nedopustne. Potrebno bi bilo dotičnega izslediti in ga primerno kaznovati.

— **Sopneni in lumini kolobarji**. V sredo so se zopet pojavili poleg kolobarjev tudi veliki obroči okoli sonca in že zvečer tudi okoli lune. Kakor iz ponovnih silnih pojavov že znano, so to za naše kraje značilni večjega vremenskega preobrata, sicer pa izrednih elementarnih katastrof, v katerih dobi se nahajamo.

Mariborska gledališča

Četrtek, 14. novembra ob 20.: »Na cesaričin ukaz«. Premiera.
Petek, 15. novembra: zaprto.
Sobota, 16. novembra ob 20.: »Na cesaričin ukaz«. Red C.

Marija Terezija na mariborskem odru

K premieri operete »Na cesaričin ukaz«, ki bo drevi v mariborskem gledališču

Maribor, 14. novembra. Mariborsko Narodno gledališče — čeprav ga nekje smatrajo za Benjaminja med vsemi gledališči v državi — postaja vendar na drugi strani bogato v srečni izbiri zanimivih — jubilejnih komadov. V današnjem primeru sicer ne gre za zgodovinski jubilej in niti ne za zgodovinsko potrjeno dejanje — kajti to, kar nam v Br. Graničnikštvo opereti »Na cesaričin ukaz« oboja libretista: L. Jacobson in R. Bodantzky podajata, je le prosta pesnitev iz življenja med našim narodom še vedno v živem spominu ohranjene velike cesarice Marije Terezije. Če se kdo, uprav mi Slovence nimamo posebnega povoda pretakati solze v spominjanju na Habsburžane. In vendar velja tudi to znano pravilo o izjemah. Baš zato ker smo posebno mi toliko trpeli pod avstrijsko dinastijo, hočemo biti pravilni tudi ob priliki, kot nam jo ponuja ta opereta, ki nam po svoje postavlja na oter zasebno življenje Marije Terezije. Libretista stavita to življenje — posebno v razmerju cesarice kot žene napram cesarju kot možu — čudno luč: na eni strani navdaje ženo nad možem, a na drugi strani strast skrajnega ljubečuma žene — cesarice napram možu — cesarju. Ta disarmonija je tako izrazito karikirana, da harmonija je tako izrazito karikirana, da je bil celo na Dunaju že ob priliki krstne predstave 1. 1915 prepovedan naslov operete in se je moral zamenjati z naslovom »Auf Befehl der Herzogin«.

Ob priliki nocojšnje premiere te operete gremo mi glede naslova še en korak dalje in postavimo na oter enostavno njemu — Marijo Terezijo, katero ime je kot rečeno še danes živo ohranjeno tudi med našim narodom. In sicer v vsa prej ko slabem spominu. Starejša generacija jo naziva celo še kot **deželo mater**, ki ima srce za vse svoje narode. Zgodovina Slovencev pa nam pripoveduje o dobrotah te vladarice n. pr. odpravo natezalnice, omlinjenje robotstva, ustanovitev ljudskega šolstva in kmetskih družb ter sploh skrb za temeljito preureditev države. Presegalo bi daleč okvir teh spominov, če bi kar tu iznesli neposredno deležnost tudi našega naroda na vseh dobrotah izza vlade te cesarice.

Opereta nam stavi Marijo Terezijo na oter pred vsem kot ljubečumo ženo in kot ljubečo mater svojih otrok. V bistvu je to tudi zgodovinska resnica, v izvršitvi operete pa je celo dejanje seveda svobodno nastikanje resnice o tedanjem življenju na cesarskem dvoru. Vsebinski romantični dogajanj v vseh treh aktih primarna je tudi lahko to mila glasba, ki v soglasju s priščkanimi prizori in segavimi nastopi na odru sega do srca, včasih tudi do dna duše, a v splošnem pa poljvija veselo razpoloženje navzočega občinstva.

Mi pa nismo samo poslušalci in gledalci, marveč smo tudi kronisti. Kot taki smatramo za svojo dolžnost ob priliki te premiere in s posebnim ozirom na naš nadpis našo javnost opozoriti, da v letu 1940 poteka že 200 let, odkar je Marija Terezija nastopila svoje vladarstvo in tako obupnih vnanje in notranje političnih razmerah, da se še danes pri čitanju te zgodovinske dobe kar ne moremo načuditi, da je tako obupno stanje sploh mogla prenesti ženska s tako mehkim srcem kakor nam jo predstavlja ta opereta. Pri izbiranju začevnih podatkov nas vabi skusnjava, da bi se prav posebno to zgodovinsko dejstvo — namreč nevstranso pogumnost genialne žene — uporabili posebej kot vzor — zgled tudi našim ženam, ki se baš sedaj nahajajo na predvečerju še večjih, še silnejših družabnih pretresov in katerih marsikatera bo morala sama prevzeti skrbstvo za družino in domovino. S tem v zvezi je združen tudi naš, izza do 40letnega vladanja Marije Terezije razbrati posebno tiste podatke, ki se tičejo neposredno nas Slovencev ozir. naše tedanje usode.

Vsekakor pa za nas Slovence ni tudi iz narodnega stališča prav nobenega pomisleka, da ne bi s svojo navzočnostjo počutili ne le nocojšnjo premiero nego vse ji sledeče ponovne operete »Na cesaričin ukaz«.

— **Maribor je dobil nov pevski zbor**. Tekstilni nameščenci v Mariboru so ustanovili svoj pevski zbor, ki bo imel svoje redne vaje v realni gimnaziji. Prvo redno vajo bodo imeli jutri v četrtek ob 20.

— **Iz Studencev**. Jutri v četrtek 14. novembra predava v naši studenški Ljudski univerzi novinar g. Jaroslav Dolar o temi »Nocoj gremo v kino«. Na sporedu je tudi uvodno predavanje s slikami in debata.

— **Ljudska univerza v Mariboru**. Na humorističnem večeru, ki bo v petek 15. t. m. v Ljudski univerzi v Mariboru, nastopi razen urednika »Totege lista« g. B. Podkrajška in pisatelja Ivana Roba tudi Fran Milčinski-Ježek, naš dobri znanec radijske publike. Tako bo humoristični večer zares vesterstveno privlačen.

— **Nočno lekarniško službo** imata ta teden Abaneževa lekarna pri sv. Antonu na Frankopanovi cesti 18, tel. 27-01, in Križgova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-79.

— **Nad življenjem je obupala** 19letna služkinja Angela Čučkova iz Košakov, ki si je v samomordnem namenu pogrnala iz samokresa kroglo v prsi. Našli so jo nezvesto in v svo kravo. Kandidatinja smrti so nemudoma odpeljali v tukajšnjo bolnico, kjer ji skušajo zdravniški rešiti življenje. Kaj je mladi obupanki potisnilo orožje v roke, ni točno znano.

— **Se ane**. Poročali smo, da je mariborska policija pred dnevi aretirala v Peničevi trgovini v Vetrinjski ulici dve ženski, ki sta kradli po mariborskih trgovinah razne predmete. Včeraj so opazili nameščenci trgovine »Lama« v Jurčičevi ulici neke žensko, ki je poizkusila spraviti ukrade ne nogavice v torbico. Poklicani stražnik je žensko aretirat. Tudi pri njej so našli že precej nakradnega blaga, kakor nogavice, rokavice in žepnih robcev. Tatice, neko 28letno Ivančo K. s Pobrežja, so oddali v zapore mariborskega sodišča.

— **Tatvine na dnevnem redu**. Iz čakalnice tukajšnje Borze dela je izginila delavki Alojziji Kunejevi iz Selnice ob Dravi ročna torbica, v kateri je bilo nekaj gotovine in razni drugi predmeti. — Z dvorišča Nekrepove gostilne v Vetrinjski ulici 4 so neznan tatovi ukradli dva purana in kokoš v skupni vrednosti okoli 300 din.

— **Čevljarskemu mojstru** Matiji Anželu iz Sv. Antona v Slovenskih goricah je neznan

Mariborske in okoliške novice

— **Konj v apneni jami**. V Poštelski ulici je Punderjev hlapec iz Radvanja pripeljal s konjem material za novo stavbo. Pri tem se je voz preveč približal apneni jami, tako da se je konj pogreznil v apno do trehuh in ga niso mogli spraviti iz jame. Šele poklicanim mariborskim gasilcem, ki so pribžili z napravo za dviganje živine, se je posrečilo, da so konja potegnili iz jame.

— **4200 din škode** ima posestnik Maks Čaš iz Javnik pri Breznem in sicer zaradi tega, ker je zaupal nekemu njemu le na videz znanemu gonjaču kravo, ki jo je kupil na mariborskem živilskem trgu. Gonjač bi moral kravo spraviti v Javnik, pa za več dni ni bilo. Zaradi tega meni posestnik Čaš, da mu je gonjač kravo ukradel oziroma prodal, kar je lahko storil, ker mu je tudi izročil živilski potni list. Za gonjačem poizvedujejo orožniki.

— **Težka prometna nesreča** se je pripetila na Tržaški cesti. Ekonom Anton Verbosšek iz Zgornje Kungote se je peljal na svojem motornem kolesu proti mestu, pa je hotel prehiteti neki voz, ki je bil naložen s hlodi. Pri prehitavanju na je Verbosšek zadel z desno nogo v hlodo. Posledica je bila, da je padel s kolesa in obležal nezavesten. Verbosšek je dobil poškodbe po vsem telesu. Prepeljali so ga v mariborsko splošno bolnico.

— **Skromne po glavnem dobitku** so ga pahnile v kriminal. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je včeraj dopoldne obsodil 21letnega Ivana Hrižica iz Mihalovca na 2 meseca in 15 dni strogega zapora ter 240 din globe. Pogojno za dobo 2 let, ker je dne 15. avgusta t. l. v Središču ponaredil domačo javno listino. Omenjenega dne so namreč imeli v Središču tamošnji gasilci tombolo, katere glavni dobiček je bil 2000 din gotovine. Obsodeni Hrižica pa je na tombolsko karto nalepil 5 številk, ki jih je izbral od drugih tombolskih kart. Ponarejeno karto je predložil tombolski komisiji, češ da je za delo tombole. Komisija pa je tombolsko karto natančno pregledala in ugotovila goljufijo.

— **Ukradene purane** je daroval svoji ženi, 29letni Franc Marin iz Podgorcev je

dva posestnikoma v Podgorci ukradel 6 puranov, ki jih je prinesel v Maribor ter jih daroval svoji ženi, ki je bila uslužbenka kot služkinja pri nekem trgovcu. Tatvini pa so prišli na sled in se je včeraj dopolne obravnavala pred tremi sodniki mariborskega okrožnega sodišča. Franc Marin je bil obsodil na 6 mesece strogega zapora ter na dvoletno izgubo častnih državljanjskih pravic, njegova žena Ottilija pa na 20 dni zapora, pogojno na leto dni.

— **Iz sodne službe**. Imenovan je bil sodnik sreskega sodišča v Mariboru dr. Miroslov Dev za sodnika okrožnega sodišča v Mariboru. Pristav pri sreskem sodišču v Žužemberku Bogomir Božata pa je bil imenovan za sodnika sreskega sodišča na Prevaljah.

— **Iz carinske službe**. Premeščeni so: uradniški pripravnik Jurij Jovanović s carinarnice v Beogradu k carinarnici v Mariboru, cariniki Živo Biševič iz Gornje Radgone k carinarnici v Bos. Brodu, Angel Kovačević iz Maribora k carinarnici v Gornjo Radgono, Alojz Belinger s Korčule k carinarnici v Dravogradu.

— **Obsojen, ker je nagovarjal h krivemu pričanju**. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je včeraj dopolne moral zagovarjati 26letni Josip Štefi iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, ki ga je državni tožilec obtožil, da je lani v novembru nagovarjal dve priči, naj proti plačilu 50 din pred sreskim sodiščem pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah zanj ugodno pričata. Obe najeti priči sta to zares storili, vendar pa sta bili pozneje razkrinkani ter zaradi krivega pričanja obsodeni. Včeraj dopolne pa je bil še Josip Štefi obsojen, in sicer na 3 mesece strogega zapora ter na izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo 2 let.

— **Držni vlomilci** so vdrli v stanovanje posestnice Roze Vernikove v Gorci pri Podlehniku, in sicer v času, ko ni bilo nikogar doma. Prebrskali so vse stanovanje ter odvidno stikali za denarjem, ki ga pa niso našli. Odnegli so naposled razno perilo, obleke in druge predmete, med drugimi tudi radijski aparat. Za vlomilci, ki so izginili brez sledu, poizvedujejo orožniki.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

POHISTVO

po naročilu najceneje, vsakovrstni stol, poltiram oprave, vsa popravila najceneje pri: ZORMAN Breg 14. 2584

POZORI

Snežke, škornji in galoše so še vedno v zalogi. Popravljam snežke, galoše, čevlje itd., vsa popravila izvršujem hitro in najceneje. KLAVER, Vošnjakova 4. 2586

POSUŽITE SE MALIH OGLASOV

»Slov. Narod«
ki so
najcenejši!

60 PAR ENTLANJE

azurnanje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. — Julijana, Gosposvetska c. 12 in Františkanska ul. 3. 4. L.

KLIŠEJE

ENO VEČERJNO JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

POUK

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj pričetek pouka in vpisovanje v petek, 15. t. m. od 6 do 8. ure zvečer. Christofor učni zavod, Domobranaka c. 15, tel. 48-48. 2123

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TRGOVINA »EDO« CEVLJI

Prešernova 48
Vam postreže v modi, kvaliteti in po najnižjih cenah! Priporoča se

EDO CEVLJI 50 L.

SUHE BUKOVE ODPADKE

bukova drva in premog ima vedno na zalogi VERTAČNIK, Jenkova 7. 2584

MOŠKO KOLO
prodam za 430 din. Ambroz — Tyrševa 71. 2592

ZAKLANE KURE
in purane, omoti 10 kg din 200 franko poštnina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 2590

KROMPIR
za drobno v Ljubljani, Mariboru, Celju in drugod Vam dobavim po din 1.75 do preklica. Naročite še danes! Vagonske pošiljke rekordno poceni. Martin Šajnovič, Šafarsko — Ljutomer. 2588

OSTRŽJE
za drobno v Ljubljani, Mariboru, Celju in drugod Vam dobavim po din 1.75 do preklica. Naročite še danes! Vagonske pošiljke rekordno poceni. Martin Šajnovič, Šafarsko — Ljutomer. 2588

OSTRŽJE
za drobno v Ljubljani, Mariboru, Celju in drugod Vam dobavim po din 1.75 do preklica. Naročite še danes! Vagonske pošiljke rekordno poceni. Martin Šajnovič, Šafarsko — Ljutomer. 2588

OSTRŽJE
za drobno v Ljubljani, Mariboru, Celju in drugod Vam dobavim po din 1.75 do preklica. Naročite še danes! Vagonske pošiljke rekordno poceni. Martin Šajnovič, Šafarsko — Ljutomer. 2588

OSTRŽJE
za drobno v Ljubljani, Mariboru, Celju in drugod Vam dobavim po din 1.75 do preklica. Naročite še danes! Vagonske pošiljke rekordno poceni. Martin Šajnovič, Šafarsko — Ljutomer. 2588

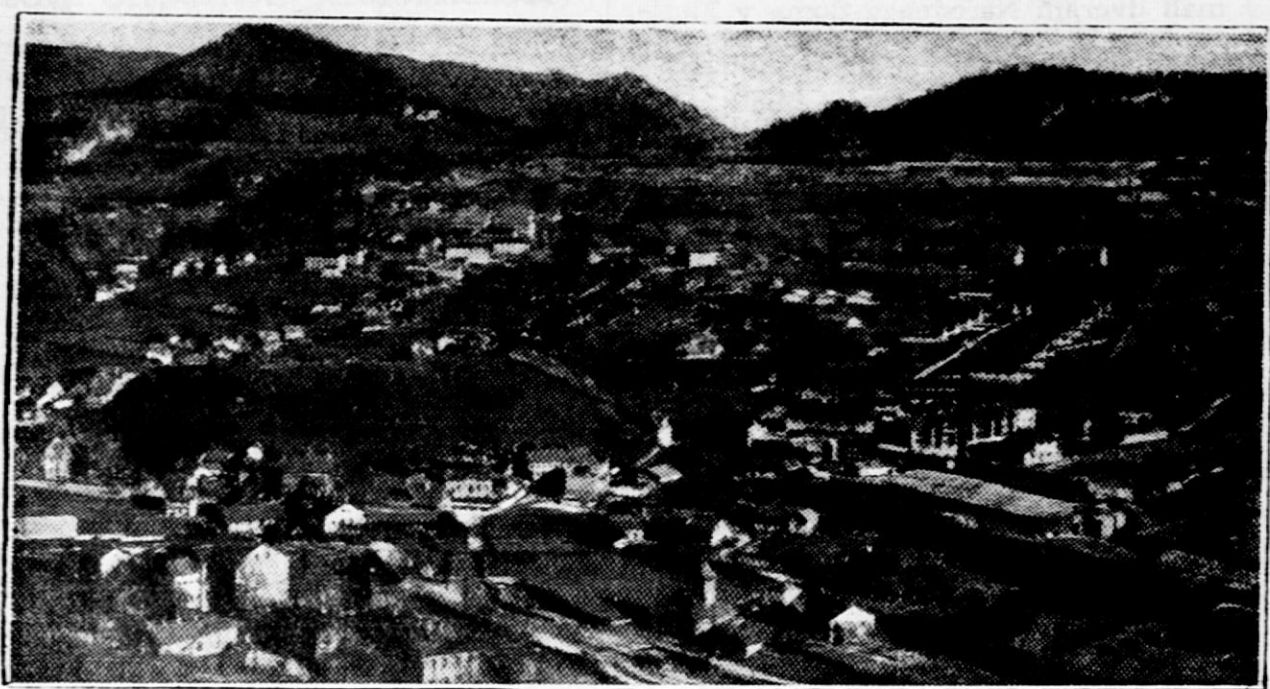
OSTRŽJE
za drobno v Ljubljani, Mariboru, Celju in drugod Vam dobavim po din 1.75 do preklica. Naročite še danes! Vagonske pošiljke rekordno poceni. Martin Šajnovič, Šafarsko — Ljutomer. 2588

OSTRŽJE
za drobno v Ljubljani, Mariboru, Celju in drugod Vam dobavim po din 1.75 do preklica. Naročite še danes! Vagonske pošiljke rekordno poceni. Martin Šajnovič, Šafarsko — Ljutomer. 2588

OSTRŽJE
za drobno v Ljubljani, Mariboru, Celju

Trboveljska občina za svoje občane

Na zadnji seji občinskega odbora so bili storjeni važni gospodarski, socialni in upravni sklepi

Trbovlje, 13. novembra. Nedavna seja trboveljske občinske sveta je bila v znaku izrednih časov, v katerih živimo in težnje, da se z raznimi ukrepi prisrčno na pomoč industrijskemu prebivalstvu, ki je z draginjo najbolj prizadeto. Predsednik občine g. Klenovšek je v uvodu poročal o raznih upravnih vprašanjih, ki se tičejo odobritve zadnjega proračuna, pravilnika o ustanovitvi, uporabljanju in upravljanju sklada za obrambo pred letalskimi napadi, o prispevnem skladu zaradi preložitve banovinske ceste Trbovlje—Zagorje, zahtevah delovnih žen iz Trbovelj in delovnega ljudstva revirjev, proti draginskemu odboru in drugih zadevah.

Akcija za ublažitev draginje je v naši občini še posebno živahna in se kaže v raznih sklepih na zadnji seji občinskega odbora. Vsem ubožcem, ki prejemajo redno mesečno podporo se priznava na osnovi podpore, ki so jo prejeli pred priznanjem 10 odstotnega povzračja, še 25 odstotkov povzračja, pri čemer si 1. oktobrom. Brezposelnim delavcem, zaposlenim pri občinskih javnih delih, se bodo povzračje meze in to samcem od 3,75 na 4 din, oženim od 4,25 na 4,50 din. Na tajni seji se je razpravljalo o prošnji občinskih uslužbencev in namestencev občinskih gospodarskih ustanov in zavodov ter se je sklenilo, da se zaradi stalnega naraščanja cen življenjskih potrebščin prizna vsem občinskim pragmatičnim in pogodbenim uslužbencem in namestencem občinskih gospodarskih ustanov in zavodov enkratni izredni nabavi prispevek in sicer v iznosu enomesečnih rednih prejemkov, katerih redni mesečni prejemki znašajo manj od 1700 din, vsem onim z višjimi mesečnimi prejemki pa 1700 din. Vsem občinskim dnevniciarjem se prizna enkratni izredni nabavi prispevek do največ 700 din, upoštevajoč enoletno zaposlitev, sicer pa sorazmerno času zaposlitve. Na prošnjo Vicentinuma v Ljubljani se pričeni s 1. januarjem 1941 zviša mesečni honorar sestram, nastavljenim v bolnici in zavetstvu na 400 din. Na ubožnih podporah se je odobrilo enkratno izplačilo 30 tisoč din, nekaterim so se povzračje dosegane mesečne podpore, drugim pa na novo priznalo. Več oseb bo na občinske stroške oddanih v občinsko zavetišče oziroma v banovinsko hiralnico v Voljniku. Tudi na bolniških stroških je bila izplačana precejšnja vsota.

Občina je po poročilu g. Klenovškega iniciativno sodelovala tudi pri akciji za zboljšanje socialnega položaja najbednejših in v zvezi z industrijskimi občinami pri banu stavila konkretne predloge glede cen, racionalizacije in preskrbe z življenjskimi potrebščinami. Zadevno so bile oddane tudi spomenske pristojbine ministrstvu in rudarskemu poglavarstvu ter sreskemu načelstvu.

Odbor je razpravljal o organizaciji prehrane prebivalstva, ki je za tako obljuden industrijski kraj posebno važna. Po dosedanjih kalkulacijah bo naša občina potrebovala 326.250 kg pšenične moke, 15 tisoč kg fižola, 30 tisoč kg zdroba, 19.800 kg testenin, 15.000 testenin, 6750 kg olja, 21.750 kg sladkorja, 10.800 kg soli, 8100 kilogramov kave ali nadomestkov, 600 kg čaja, 43.500 kg posušenega mesa oziroma mesnatih proizvodov. Vsa ta hrana bi po dosedanjih cenah občino stala 7.000.000 dinarjev. Zadevni krediti bodo morali biti odobreni, kajti občina sama ne razpolaga s takimi vsotami. Seveda je pri tem treba misliti na enomesečno rezervno zalogo. Ista bo morda manjša zaradi tega, ker je po novi uredbi za nabavo rezervne hrane tudi obvezna TPD. Občina je že naročila 15 vagonov kornu za prehrano trboveljskega prebivalstva do nove žetve. V najkraj-

šem času prispejo prvi trije vagoni. Cena bo ustrezajoča.

O finančni strani občinskega gospodarstva je poročal podpredsednik g. Robert Plavšak ter obvestil odbor, da je proračun 1930-40 odobren. Isti izkazuje skupnih dohodkov 5.614.970,44 din, izdatkov 5.397.486,28, in presežek 217.484,16 din. Slednji se bodo po odobrenem sklepu uporabili za podporo rodbinam oseb vpoklicanih k vojakom v iznosu 64.874 din, za kritje stroškov pri razširitvi občinskega vodovodnega omrežja 124.107,05 din in za kredit Uniji za zaščito dece v iznosu 38 tisoč 503,11 din. Ubožni sklad izkazuje za proračunsko leto 1930-40 din 517.982,89 dohodkov in izdatkov, veterinarski sklad 25.227,50, sklad odkupnine za ljudsko delo pa 6.265,88 din. Blagajniški pregled za

Ferdo Kozakova »Lepa Vida«

Izvirna drama v štirih dejanjih je žela pri občinstvu močan odrski uspeh

Ljubljana, 14. novembra. Večno in vsečloveško je hrepenenje po sreči. Zlasti ženski pa, ki dosledno sili le s srečo, a ne tudi z možgani, pomenja srečo ljubezen z moškim, ki ji posveča vsa čustva, vse misli, vse delo, ves svoj čas, celo vse svoje besede. Ženski je ljubezen vse, možu le najvišja lepota, le najbolj dragocen okrasek življenja. Možu je sreča z vedno novo borbo vedno nanovo dosegan cilj. Ženski svet je sanjarjenje, možski pa »mora imeti nekaj pod nogami, kjer stoji tako z vso ropotijo svojega življenja«.

Kajpak velja to le za ženske, ki jim poteka življenje brez boja za dostojen obstanek, ki ne poznajo niti skrbi, niti otrok in sploh nobenih dolžnosti. Vse druge, ki so v ogromni večini, pa pravijo z gospo Borinovo: »Ta naša moderna sreča! Ponorela domišljija! Danes pade komu neka stvar v glavo... jutri že hoče imeti kar si je razvzajemel zaželel, pa če bi ne vem kaj uničil pri tem. Toda dom je dom... dom in otroci — to je dolžnost!«

»In vse drugo?« vprašuje svojo mater Lepa Vida Grantova. »Vse drugo vzamemo s seboj v grob. Grob je molčeč in usmiljen.«

Pa še eno modrost pove mati Borinova hčeri razvajenki: »Včasih smo znali drugače prenesti, če nam je šlo v življenju kaj narobe. Znali smo molčati!«

Tako edino pravilno sodi izkušena žena tudi z možgani, ne le s srcem, prav kakor možje. Vida pa doživlja zakonsko in ljubezensko tragedijo.

Mihael Grant je veleindustrijec, zdrav, veder, neskončno marljiv in podjeten mož. Pa tudi blag, dejansko dober človek. Ne le ljudi, celo živali ljubi in s konji ga veže prav posebno prijateljstvo. Že kot detek je ljubil lepo Vido, pa so oboji starši izlaska dosegli, da sta se Mihael in Vida poročila, ter se je tako dvoje bogastev združilo in postalo vir in temelj silnega razvoja industrije.

Se zelo mlada je bila Vida Borinova takrat in njeno srce se je ponujalo Tomu Grantu, Mihaelovemu polbratu. Takrat je mlada poročenka Vida — bilo je to pred petimi leti — včasih vzdihovala po Tomu v naročju preljube mame! Zato, ker ji je bil Tomo enkrat mimogrede akral poljub in ji s tem vzel mir srca! Ali Tomo je ni nikoli ljubil resno, temveč je kot bogat arhitekt brez službe in dolžnosti veseljačil po svetu z izgovorom, da se v svoji stroki specializira.

Mihael Grant ljubi ženo, jo obsipa z vsem razkošjem, ji dovoljuje vse mogoče užitke in svobost. Toda Vida je vendarle nesrečna in hrepeni po ljubezni, kakor si jo domišlja njeno srce. Na nesrečo

tomesečje julij-september izkazuje din 3.870.463,93 dohodkov in 3.074.747,63 din izdatkov, saldo 795.716,30 din se krije z gotovino, vlogami pri Poštni hranilnici, vrednostnimi papirji in začasnimi izdatki.

Na seji so bile odobrene tudi številne občinske nabavke od 1. aprila do 14. septembra t. l. razne podpore in ubožne podpore v obliki življenjskih potrebščin, ki dosežajo precejšnje vsote. Za veterinarske potrebe je bilo odobreno 15.000 din izdatkov.

Na gospodarskih podporah se je na predlog g. Plavšaka odobrilo Sadjarskemu društvu 500 din, Čebelarški podružnici istotoliko, Kmetijski podružnici pa 1000 dinarjev.

V kulturne in narodno obrambne svrhe je bilo odobreno raznim tukajšnjim društvom preko 30.080 din, med drugimi gasilskemu društvu 14.000 din, Sokolskemu društvu 300, delavskemu društvu Vzajemnost 2500 din, RK 500 din, Trboveljske občine bo po sklepu odbora podprla namero prebivalcev Sv. Katarine in Sv. Marka nad Trbovljami, da napeljejo električno razsvetljavo ter bo prispevala 10.000 din, istotako bo Gabersčanom olajšala izgraditev vodovoda z nabavo vodovodnih cevi v vrednosti od 15.000 din.

Slabo stanje občinskih cest bi bilo nujno izboljšati, vendar po izjavi predsednika občine za to ne obstajajo sredstva. Posameznim željam za popravilo cest v Globočaku, na Sv. Planino, mostu pri Rinaldofu in Bobnu in druge se bo skušalo ustreči s kompromisno rešitvijo. Občina je za najnujnejša cestna popravila po povodnji izdala preko 200 tisoč din. Posestniku Pustu (Volaju) se je odobrilo za vzdrževanje ceste od Volaja mimo loške cerkve v Klek 5000 din s tem, da v bodoče ne sme popravljati ceste na račun občine.

ostane še po petletnem zakonu brez otroka!

Pa se vrne iz Pariza arhitekt Tomo, Vida mu potoži o praznoti, nesmislu svojega zakona in kajpak Tomo in Vida se pogrezeta v strastno ljubezensko srečo.

Poleg teh dveh polbratov je tu še najmlajši polbrat Andrej, ki je zaradi prezdignjenosti izživljanja popola nevernastik, sodoben fantek brez volje in ponosa. Deset let je že gimnazijec, vse gimnazije je obredel, a nespodoben je, da bi napravil vsaj maturo. Pač pa je bil sposoben, da je zapeljal brez resne ljubezni bivšo Mihaelovo strojeopisko in ima celo otroka z njo. Ne briga se več niti za ljubečo niti za de. Pri tem troši bedasto otročje očišče na brata Mihaela, podjetnika najvišje agilsti, da lenari in da le drugi — delavci — delajo zanj. Smrkavec nima pojma, kaj pomeni voditi tovarno k vedno višjim uspehom, pa javka Vidi in Borinovi, kako je nesrečen, ne da bi sam le poskusil kakorkoli delati in koristiti.

Končno postane Mihael ljubosumen na Toma in zagrozen v pijanosti poniža Vido v priproči veseljaških gostov in parasitskih ženščin.

Vida z avtom pobege k Tomu, ga najde v enaki razuzdani mešani družbi in misli, da se zdaj njeno hrepenenje izpolni: Tomo jo pač zdaj vzame za ženo. Toda Tomo je bil ljubezen z Vido le prijeten nov doživljanje in prav nič več. Naj se Vida loči, naj si vzame lastno stanovanje in on jo bo obiskoval...

Lepa Vida pade iz umišljenih rebes; spozna, da bi jo hotel Tomo le za kratkčasje. V trenutku, ko nameravata Tomo in Mihael med sabo obračunati, vabi telefon, da se je Andrej ustrelil. Iz ljubosumnja na Toma in iz zavesti svoje popolne nezmožnosti za življenje.

Mihael odvde Vido domov. Tudi Vida hoče storiti s seboj konec, a prej še zagotoviti po Andrejevi posmrtni sporočeni želji ostavljeni tipkari in njenemu otroku primeren obstanek. Nato se skuša zapustiti. Mati in Mihael samomor prepričata; Tomo pač še vsaj navidezno vabi Vido s seboj v svet, a Vida mu ne zaupa več, in sprejme končno Mihaelov predlog: živiva dalje skupaj, a vsak zase. Andrejevega sinka in njegovo mamico pa bosta vzela k sebi. Tako se naj zgodi v počastitev spomina nesrečnega Andreja.

Drama je žela neoporečno močan odrski uspeh in je občinstvo več čas vezalo z neodoljivim zanimanjem. Tehnično pomenja »Lepa Vida« velik napredek po »Prof. Klepacu«, napetost dejanja ne popušta in je tudi zadnje dejanje ohranilo učinkovito dramatičnost. Osebe so dobro individualizirane in krepko orisane, konflikt se ka-

že takoj v začetku ter se zapleta in razpleta logično in naravno, dialog je vzlic raztegnjenosti in po nekoč prenapeti zgovornosti, lepeporčni stilizaciji živahen in napet, vse dogajanje pa neprisiljeno. Čeprav so nas včasih zanašale misli h Kraigherjevi »Skoljki« in h »Glembajevim«, pa k Brnčičevi rodbinski tragediji, treba Kozakovo dramo toplo pozdraviti kot novo izvržno odrsko, dunovitiš misli in ostrih opazovanj dovolj bogato delo notranje in oblikovne lepote.

Predstava v odlični dr. Br. Kreftovi režiji je še posebej popolnoma zadovoljevala s kreacijami igralcev. Vsem na čelu stoji v naslovni vlogi Mira Danilova, ki je podajala lepo Vido psihološko docela poglabljeno, s pristinim čustvom in temperamentom, šarmantno in z učinkovito tragiko. Vida je zopet krasen dokaz velike umetniške sile te naše velesposobne igralke.

Zopet je stal na višku s svojim Tomom Kralj, topel, prikupen, tudi kot resigniran in skesan cinik živ in verjeten, a zelo ori-

ginalno, deloma patološko osebnost je izvrstno podal Jan s svojim bednim dekadentom Andrejem.

Augusta Danilova je kot gost krepko ustvarila gospo Borinovo, strašno tačo, ki bi ji vsak drug zet postavil že davno na cesto, hkratu pa modro mater, ki pozna življenje: bila je odlična po maski, igri in govorici.

Lepo so odigrali svoje epizodne vloge še Simčičeva (strojeopiska), Tiran (gospodski človek literat), Bratina (advokat), Plut (zasebnik), pa Slavčeva in Praprotnikova (»dame«) ter Presetnik (Luka).

Drugo moško glavno vlogo ima v drami Levar z Mihaelom. Bil je, kakor zmerom, izvrsten, izrazit, jasen in blag ter je uspeh predstave v veliki meri njegova zasluga. Končno je našel primerno nalogo, ki ga kaže z vsemi vrlinami zrelega umetnika.

Vsi glavni igralci, na čelu Mira Danilova, pa tudi avtor so bili po vseh dejanjih večkrat klicani pred rampo in so prejeli mnogo prav zasluženo cvetja. Prelep večer!

Fr. G.

Dva nasveta proti jezi

Jezo moramo krotiti že zato, ker nam kot razumnim bitjem ne dela časti

Če se da človek zapeljati jezi pomeni to praktično, da izgubi vodstvo nad samim seboj. Za najboljšo metodo za omejevanje jeze lahko torej smatramo tako, ki nas uči boriti se proti vsem malenkostnim ali dozdnevno velikim neprijetnostim in nevšečnostim in sicer tako, da v trenutku, ko kipi jeza v nas, skušamo pojasniti si, ali je tako zvana razburljiva stvar v resnici vredna, da se človek jezi in razburja, dali nam bo jeza kaj koristila in končno, ali ima sploh kak smisel. V večini primerov moramo odgovoriti na prvo vprašanje nikalno in s tem že odvratno naval jeze. Če pa res pridemo do pozitivnega odgovora, to se pravi, če lahko dotična stvar v resnici povzroči našo jezo, si zastavimo drugo vprašanje, na katero moramo odgovoriti v vsakem primeru nikalno. Jeza v nobenem primeru ni koristna, niti pametna, saj nam vedno vzame zdravo razsodnost in nepristranost.

V opravičilo bi pa lahko kdo ugovarjal, da je jeza impulzivna in da v večini primerov ne pridemo tako daleč, da bi lahko razmišljali o nji, ker jeza kratkomočno izbruhne. Ta ugovor je kot rečeno vsaj do gotove meje na mestu. Navadno jeza res izbruhne, kar pa pomeni samo toliko, da reagiramo brez pomenila na to ali ono stvar in se niti najmanj ne potrudimo premisliti in pretehtati prej smotnosti take reakcije. Vsakemu, kdor se še ne zna premagati, priporočamo, naj se oboroži s treznim preudarkom vsaj potem, ko ga jeza že mine. Naučite se torej zastavljati si pri vsakem izbruhu jeze naslednji dve vprašanji:

1. Ali je bila ta stvar res vredna, da sem se razjezil?

Razburljiv prizor med poroko

V Bari v Italiji je prišlo oni dan na svatbi v cerkvi St. Espedito do presenetljivega nastopa. Ženin in nevesta sta sredi sorodnikov in prijateljev najprej prisostvovala slavnostni maši, kateri so takoj sledili poročni obredi. Nastal je svečan trenutek in mnogim so stopile solze v oči, kakor je ob takih prilikah pač navada. Kar je planil skozi stranska vrata v cerkev razburjen otrok. Prerival se je s komolci skozi množico, dokler ni prišel do oltarja. Tam pa je jel z rokami in nogami obdolovati ženina in nevesto.

Končno se je posrečilo razgrajata ukrotiti in zvezati. Poročne obrede so hitro končali, kajti bojeviti neznanec je preklinal in kričal, da je kar donelo po cerkvi. Po blagoslovu so svahte hitro odšli, razgrajaj pa je ostal zvezan v cerkvi. Šele po odhodu svahte je povedal, kdo je. Bil je ženinov oče. Mož je nasprotoval sinovi ženitvi, toda sin ga ni hotel poslušati. Ker si ni znal pomagati drugače, je prihitel v zadnjem trenutku v cerkev, da bi nasilno preprečil poroko, kar se mu pa tudi ni posrečilo.

Jubilej kuhinje z dimnikom

Naše gospodinjje si zdaj niti misliti ne morejo časov, ko kuhinje z dimnikom sploh še ni bilo, in ko je morala vsa rodbina noč in dan čepeti v zakajeni izbi. In vendar je bilo tako še pred 150 leti. Šele takrat je oblast odredila, da se mora kuhinja ločiti od drugih prostorov. To odredbo je izdal ob koncu 18. stol. cesar Jožef II. V nji je rečeno, da se morajo veže

ali izbe, v katerih so stala odprta ognjišča, razdeliti v dva dela in da mora biti oni del, kjer je ognjišče, kuhinja, drugi del pa zavarovan pred dimom in vso nesnago, izvirajočo iz njega. Kjer pa to ni mogoče, naj se kuhinja k hiši prizida.

S tem so se pa tudi pojavili zidani dimniki, ki so jih našli predniki v začetku delali iz lesa. Nova naredba je pa zaradi pogostih požarov lesenih dimnikov določila, da morajo biti dimniki narejeni iz opeke in kamenja. Se ni dolgo tega, ko so imele stare hiše lesene z gline zamazane dimnike. Pozneje so se umaknile odprte peči štedilnikom, ki so gospodinjji znatno olajšali delo v kuhinji.

Znanstvena stanica na Kazbeku

Na Kavkazu v višini 4019 m grade najvišje ležečo rusko geofizikalno opazovalno stanico. Gradnja stanice je združena z velikimi težavami, ker morajo gradbeni materiali razen kamna spravljati vsake gori po strmih in nevarnih gorskih stezicah. Na stavbišču je tudi osebje opazovalne stanice, ki tam prebujajo.

Stanica bo dograjena v dveh ali treh mesecih in v začetku prihodnjega leta jo odpro. Kazbeška meteorološka stanica, ki je bila doslej nameščena v planinski koči, bo prenešana v novo poslopje. Učenjaki se bodo ukvarjali na Kazbeku z meteorološkimi in aerološkimi opazovanji, proučevanjem atmosfere elektrike in drugimi znanstvenimi problemi. V novem posloppju bo 10 znanstvenih kabinetov in laboratorijev ter 12 sob za osebje. Poslopje bo imelo tudi centralno kurjavo. Premog bodo morali seveda nositi iz doline. Potrebno električno energijo bodo pa dajali motorji na veter.

Bil je sicer zelo utrujen in težko mu je bilo bedeti, toda njegov sklep je bil trden. Doslej je njegov neznan prijatelj vedno držal besedo, Torej jo bo držal tudi danes in pojavil se bo osebno sam ali pa pošlje svojega pomočnika. Čeprav bi moral bedeti vso noč, je hotel na vsak način pojasniti to zagonetko.

Townsend se ni slegel, temveč je odložil samo suknjič, potem je pa utrlil luč, legel in se pokril tako dobro, da se ni moglo opaziti, da je oblečen. S samokresom v roki je ležal buden in čakal.

Počasi so tekli minute. Townsend je slišal cerkveno uro, kako bje polnoč, potem pol in končno eno. Nič se ni gnilo, nič se ni slišalo. Z naporom se je boril proti vedno večji utrujenosti, veke so mu postajale vedno težje in oči so ga pekle. Če bi jih bil le za hip zatislil, bi moral napeti vse sile, da bi jih zopet odprl. Misli so se mu vedno bolj mešale... In naenkrat se ni ničesar več zavedal...

Zdrnil se je iz sna, ko je odbila ura v cerkvenem zvoniku dve. Glava mu je bila naenkrat bistra. Utrujenosti kakor da sploh ni več bilo, toda spal je celo uro. In morda pismo že leži na mizi, da so bili vsi njegovi napori zaman.

Oprezno je dvignil glavo z blazine in pogledal na mizo. Luna je lila svoje pošečne žarke v sobo in miza je bila jasno razsvetljena. Toda na nji ni bilo nobenega pisma, nobenega listka.

Zadovoljno se je Townsend naslonil na blazinic in v naslednjem hipu je začutil čudno grozo. Povsem jasno je slišal, kako so zaškrpale topniče.

Edmund O' Hara:

Tajna profesoria Morbidusa

Roman

— Seveda, — je pritrdil Strong ravnodušno. Potem je pa dvignil desnico. Bila je ozka, nežna, ženska roka. Stisnil jo je v pest, malone smešno majhno pest — našel ga bom, potem jo pa dobi od mene, da si bo zapomnil.

Townsenda je minila jeza. Prav kontrast med to nežno pestjo in tako samozavestno grozno je delovno zastrašujoče. Niti za hip ni dvomil, da lahko zada ta pest smrten udarec, pa naj se zdi še tako nedolžna. Sicer pa — morda bi ne bil smel Stronga tako doslovno razumeti. Človek, ki je tako ravnodušno priznal svojo nakano glede osvete, bo že našel še druga sredstva razen udarca s pestjo.

Strong je pogledal na stensko uro in odločno vstal.

— Moj čas je prišel, tovariš, — je dejal in segel Townsendu za slovo v roko. Jutri je sicer nedelja, vendar pa moram biti ob desetih v tovarni.

Townsend bi mu bil rad zastavil še nekaj vprašanj, toda to ni bilo več mogoče. Svečanost se je blizala koncu. Mnogi so bili že

zapustili lokal, mnogi so pa dremali naslonjeni na mize. Natakariji so bili že zaposleni s tem, da so najbolj pijane po možnosti brez hrushča in trušča spravljali iz krčme.

Townsend je zamen nekaj časa iskal očeta Sama. Ker ga ni našel, se je napotil domov sam. Iz opreznosti se je prepričal, da mu nihče ne sledi in šele potem je zavrgel svojo vlogo pijanca in pospešil korake.

Ko je vstopil v svojo podstrešno sobico, se je že daniilo. Njegov prvi pogled se je ustavil na belem pismu, ležečem zopet sredi mize. Ne da bi se čudil temu, je pismo odprl. Alkohol se ga je bil sicer malo prijel, toda vsebina tega pisma ga je takoj iztreznila. Pismo se je glasilo:

»V štirindvajsetih urah dobite zaželene informacije o profesorju Morbidusu. Če vam bo zopet potrebna kakšna informacija ali morda tudi pomoč, pokličite številko 24-157 in zahtevajte Franka S tem mi prihranite mnogo dela, truda in stroškov. Nikakor vam pa ne bom dovolil razgovora z newyorško policijo.«

Mislil, da ste imeli že dovolj prilike prebrati se, kako točno je bilo vse, kar ste zvedeli po meni. Prav tako je tudi res, da se ne bom ustrašil ničesar, da vas ubijem, preden bi dovolil, da še enkrat telefonirate newyorški policiji.

Ostajam vaš prijatelj in zaveznik. P. S. Sovražnik, pred katerim sem vas svaril, je danes govoril z vami. Bodite oprezní.

— Zdaj ničesar več ne razumem, — je zamrmral Townsend ježno. — Morda bo moj duh jutri zjutraj jasnješi.

Pismo, ki ga je hotel drugi dan točneje prebrati, je potisnil pod gljavje, potem je pa legel kar oblečen na posteljo. Kmalu je zaspal, toda njegovo spanje je bilo nemirno in težko.

XVII.

Ves naslednji dan je bil Townsend še vedno nervozen in nemiren. Popoldne je moral delati v tovarni in med računanjem je storil grobo napako, a zvečer sta Sam in Marion ugotovila, da ni bil še nikoli tako pust in dolgočasen.

Toda on se je ukvarjal z nenavadnim načrtom. Danes je hotel zasačiti neznanega prijatelja ali njegovega glasnika, ko mu bo dostavljali objavljenno sporočilo o profesorju Morbidusu. Absolutno mu je bila potrebna jasnost v vprašanju, kdo je ta neznanec in kakšen je njegov cilj.

— Gromska strela, kaj pa je s teboj? — je vzkliknil Sam ježno, ko je bil Townsend preslišal še eno njegovo vprašanje.

— Oprostite, bojim se, da nisem povsem zdrav, — je odgovoril detektiv in opustil vsak nadaljnji poskus, da bi se zabaval. — Moram se pošteno naspiti.

— Če je tako, se pa poberi! Hajdi gori! — mu je ukazal Sam odločno. — Townsend je bil srečen, da se je tako lahko izmuznil.

Ura je bila devet. Ne, v sobici ni bilo še nobenega pisma. Dobro torej. Svoj načrt bo uresničil.